

SLOVO

Bulletin pro cizince a o cizincích

Slovo #01_2010
7. ročník
NEPRODEJNÉ

*Tento projekt je spolufinancován z prostředků Evropského fondu
pro integraci státních příslušníků třetích zemí.*

13

**DIVADLO
BOURAJÍCÍ
HRANICE**

Allstar Refjudží Band

Petra Lustigová v příběhu Čečenky Mariny – Tanec přes plot

18

NGUYEN MAI ANH
vítězka české soutěže
Miss Vietnam

Úvodní slovo

Milí čtenáři,
pokud jste si v minulém roce povšimli absence našeho bulletinu SLOVO, velmi nám to lichotí. Snad váš zájem vypovídá i něco o našem úsilí, které jsme za těch sedm let vydávání bulletinu vyvinuli, abychom vás informovali o všem důležitém a obsahem bulletinu upoutali vaši pozornost. I stalo se, že se nám vloni ozvalo několik českých knihoven a dotazovaly se, proč už jim neposíláme nová čísla. My jsme však tyto otázky chápali spíše jako ty povinné, druhu úředního. Ale přeci ... co když někde opravdu máme věrné čtenáře, kteří se ve své městské knihovně čas od času ptají: nepřišlo nové SLOVO?!

Nezbývá než se utěšovat představou, že by byl obsah tohoto nevzniknuvšího ročníku SLOVA převážně smutný – světová ekonomická krize totiž nabírala na obrátkách –, jak potom chcete psát o integraci, zelených a jiných kartách, když není práce? Nezaměstnanost se celosvětově dostala na rekordní maximum, bez práce se ocitlo téměř 212 milionů lidí. Za loňský rok přišli o práci v České republice 53 842 cizinci, kteří zde byli zaměstnání legálně. Většina států se snažila ochránit vlastní trh práce, hledala zkratka řešení pro své nezaměstnané občany. I Česká republika se připojila k opatření, po kterém sáhla řada dalších zemí, a realizovala projekt dobrovolných návratů cizinců. Tuto možnost však využilo jen 2 089 cizinců.

Po okolnostmi vynucené roční odmlce, kterou jsme využili alespoň k tomu, abychom nasbírali sílu a dostali nápady, máte před sebou bulletin SLOVO v novém (jarním) rouchu. I obsahově jsme se snažili bulletin atraktivit. Budete si moci přečíst více rozhovorů s osobnostmi, které vás zajímají. Například s lidmi, kteří mají na starosti integraci cizinců, tedy s úředníky, aktivisty z nevládních organizací, ale i se samotnými cizinci, kteří si už nějakým pozitivním způsobem udělali v české společnosti jméno. Tuto novou rubriku věnovanou úspěšným cizincům jsme výmluvně pojmenovali Dveře české společnosti dokořán. Rozhodli jsme se zařazovat více autorského textu což znamená i texty vaše, zachováme místo i pro váš článek nebo informaci, pro vaše zážitky, zkušenosti a plány. Zvláště uvítáme vaše fotografie z různých akcí (oslav, setkání).

Teď už jen stručně o tom, co bychom vám doporučili:

Na začátku máte rozhovor s dr. Helenou Dluhošovou z oddělení koncepcí a analýz ministerstva vnitra o vznikajících Centrech na podporu integrace cizinců. V rubrice Dveře české společnosti dokořán naleznete rozhovor s Markusem Pape, německým občanem, který se zabývá ochranou lidských práv, hlavně diskriminací či rasisticky motivovaným násilím a způsoby jeho vyšetřování. A ať vaší pozornosti neunikne ani rozhovor naší mladé spolupracovnice Tran Vu Van Anh s vietnamskou miss v ČR a evropskou vicemiss Nguyen Mai Anh, který je zajímavý i tím, že je veden v českém a vietnamském jazyce.

Přijemné čtení vám přeje
Dragoljub Matić

Obsah:

01¹⁰

Úvodní slovo.....	03
Centra na podporu integrace cizinců.....	04
Prioritou bylo řešení dlouhých front v Praze.....	07
Nebezpečí ultrapravicového populismu a neonacismu sílí.....	10
Všichni jsme Afričani po deváté.....	12
Divadlo bourající hranice.....	13
Nguyen Mai Anh, vítězka české soutěže Miss Vietnam.....	18
Lunární Nový rok.....	20
Z regionů.....	22
Co se dělo, co se děje, co se bude dít.....	26

SLOVO

Informační bulletin pro cizince a o cizincích
vydává občanské sdružení SLOVO 21

REDAKCE:

Dragoljub Matić (šéfredaktor)
Goranka Oljača, František Kostlán, Tran Vu Van Anh

ADRESA VYDAVATELE:

Francouzská 2, 120 00 Praha 2
Tel. | fax: 222 520 037
e-mail: slovo_bulletin@centrum.cz

GRAFIKA:

Adam Bláha
blaha.adam@seznam.cz

TISK:

Datapont s. r. o.

OBÁLKA:

Tran Vu Van Anh, Lunární nový rok

Otázky: Daniela Vrbová

INTEGRAČNÍ CENTRA

– nová změna ve struktuře integrační politiky

Rozhovor s paní Dr. Helenou Dluhošovou
z ministerstva vnitra

/ vysíláno na ČRo 6 /

Jak vznikl nápad zřízovat Centra na podporu integrace cizinců, čerpala se inspirace ze zahraničí?

Ta hlavní potřeba byla, aby integrace byla poskytována po celém území republiky, abychom ji přenesli na úroveň krajů a měst. Protože integrovat cizince nedává z úrovně ministerstva velký smysl, když většina žije rozptýleně po území republiky. Také jsme chtěli zajistit rovnost příležitostí, aby stejná integrační nabídka platila pro všechny, aby byla pro všechny cizince stejně snadno dostupná. Abychom garantovali určitou stejnou úroveň, stejný balíček integračních opatření všem cizincům.

V zahraničí jsme moc inspirace nenašli. V Portugalsku existuje velké integrační centrum v Lisabonu a některých městech, ale má úplně jinou povahu. Je to vlastně soustředěný státní úřad, který poskytuje komplexní služby cizincům. Odtud jsme se inspirovali základní ideou, ale pokud vím, žádnou jinou zahraniční inspiraci jsme neměli; nevím o tom, že by někde jinde existovala integrační centra podobná těm, která se zřizují v ČR.

Jak dlouho jste ten projekt dávali dohromady, než byl v roce 2009 spuštěn?

Poměrně dlouho, od roku 2006. Bylo

to společné přemýšlení a plánování MV a MPSV. Hlavní překážka byla nedostatek peněz. Je to vlastně velká strukturální změna celostátní integrační politiky a ve státním rozpočtu na takto velký plán peníze nebyly. Do té doby byla velká řada projektů, které sice odpovídaly potřebám integrace, ale my jsme chtěli něco velmi adresného, soustředěného. V té době se už jednalo o Evropském integračním fondu, který byl otevřen v roce 2007. ČR – stejně jako ostatní země EU – musela vypracovat jednoletý a pětiletý národní plán a tyto plány schvaluje Evropská komise. Tam se to trochu pozdrželo. Ale koncem roku 2008 bylo vyhlášeno výběrové řízení na projekty, mimo jiné i na regionální integrační centra. Bylo vyhlášeno výběrové řízení na 6 Center a o dotaci projektu se mohl ucházet kdokoli, tedy jak nevládní organizace, kraje, tak další subjekty. Kupodivu bylo těch přihlášek velice málo. Svou roli možná hrála i potřeba zajistit 25% kofinancování. Je to nová věc, každé integrační centrum je velký projekt, ale na konec bylo možné s dobrým svědomím vybrat těch nekvalitnějších 6 projektů, tj. ty organizace, které dnes Centra provozují. Cílem je, aby Centra byla zřízena ve všech krajích.

Centra fungují podle přesně stanovených podmínek. Jak jste je vymýšleli?

Ty podmínky jsou vlastně úplně rámcové. Každé Centrum by mělo být informačním střediskem, kde cizincům řeknou, kdo a kde může jejich problém vyřešit. Úkolem Centra není za každou cenu vlastními silami řešit problémy a záležitosti cizinců, ale musí umět poradit, kdo jim s tím pomůže, nasměrovat je, dát kontakt. Dále by Centra měla poskytovat kurzy češtiny a sociokulturní orientace. Dalším úkolem je monitoring: průběžně monitorovat situaci, vývoj postavení cizinců a jeho změny tak, aby na ně bylo možno integračními opatřeními reagovat. Čtvrtým bodem je rozvoj občanské společnosti. Centra nemají být monopolem kraje, ale mají navázat na nestátní neziskové organizace a další organizace, které tam již fungují, spolupracovat s nimi a podpořit vznik nových. Přitáhnout k integraci i další subjekty v kraji a především navázat spolupráci s krajem samotným. Další cíl je budovat platformy, nebo se zapojovat do stávajících platforem, aby na integraci v kraji mohli participovat všichni. Mám na mysli nejen úřady a školy, policii, ale i např. zaměstnavatele a spolky cizinců tak, aby se všichni, kdo mohou k integraci přispět, mohli do integračního procesu zapojit.

To je poměrně hodně úkolů a je obtížné je kontrolovat. Ponechalo si ministerstvo vnitra možnost kontroly Center, zda plní úkoly správně? Můžete zasahovat do chodu Center?

Moc zasahovat nemůžeme, Centra jsou samostatné subjekty na bázi projektu. Jako administrátor Evropského integračního fondu má MV povinnost kontroly a Centra mají povinnost pravidelného monitoringu, který nám prezentují. Centrum má zadané rámcové úkoly a každé Centrum je plní v míře, kterou uzná za vhodnou. Tím nemyslím nějakou svévoli, ale reflexi podmínek, v jakých cizinci v daném kraji žijí. Jakou mají státní příslušnost, jak dlouho tam žijí, jestli to jsou cizinci soustředění např. v průmyslové zóně, jaké jsou vztahy mezi cizinci a ostatními obyvateli... V každém kraji jsou ty podmínky jiné a řekla bych, že je na dovednostech a empatii pracovníků jednotlivých Center, aby dovedli nastavit integrační opatření tak, aby odpovídala potřebám cizinců.

Jediné, na čem opravdu trváme, je, aby všechna opatření byla cizincům opravdu dostupná nejen v čase, ale i v prostoru. Tj. aby otvírací doba byla alespoň v některých dnech až do večera, aby tam cizinci mohli přijít i po práci. Aby bylo zajiště-

Integrace
Foto: Archiv

no hlídání dětí tak, aby se rodiče dětí, maminky, mohli zúčastnit. Aby aktivity Centra byly dostupné nejen v krajském městě, kde Centrum sídlí, ale i v dalších lokalitách po území kraje.

Znamená to, že vy kontrolujete tyto rámcové podmínky, ale nevyhodnocujete kvalitu nabízených služeb, protože o tom vám pouze oni podávají zprávu; zda splnili rámec a vyčerpali všechny finanční prostředky... apod.?

Je pravda, že MV Centřům nic nemůže nařizovat. Ale fungování těch Center je vždy v jednoročním plánu. To znamená, že každý rok musí znovu podávat projekt a ministerstvo vnitra, resp. hodnotící komise projekt znova posuzuje a schvaluje. Na základě zkušeností z předchozího roku už můžeme doporučit případnou změnu projektu. Není samozřejmě, že projekt toho, kdo Centrum provozuje v daném roce, bude podpořen znova, ale je to pravidlem, pokud neudělají nějaké zásadní chyby. Rádi bychom u všech projektů zachovali kontinuitu. Ale tady, při kontrole závěrečných zpráv, je právě ten okamžik, kdy můžeme projekt doplnit nebo doporučit jeho změnu. To je ovšem také možné v průběhu monitorovacích kontrol v průběhu roku.

Ale možnost ovlivnit chod Center jsme měli už na začátku. Centra jsou totiž nová záležitost, je to naprosto nová, strukturální změna integrační politiky, takže ani pracovníci Center ani my jsme neměli v tomto směru velké zkušenosti. Ale potřebovali jsme, aby pracovníci Center byli lidé dobře kvalifikovaní. Proto ministerstvo vnitra pro pracovníky Center připravilo systém odborného vzdělávání. Byl to čtyřdenní vzdělávací modul, který se dotkl všech aspektů integrace, v rámci přednášek dostali také odborné podklady. Pro pracovníky Center zpracováváme manuál a samozřejmě mají kdykoli možnost konzultací. Takže z věcného, odborného hlediska tady odbornou službu zajišťujeme.

Oficiálně měla být Centra otevřena již rok, ale v praxi fungují kratší dobu. Sledovali jste jejich dosavadní činnost a jste s tím spokojeni, nebo na základě jejich dosavadní činnosti připravujete nějakou úpravu podmínek?

Zúčastnili jsme se různých akcí, které Centra pořádala, abychom si udělali představu o jejich fungování, a k tomu ještě přistupuje povinný monitoring jejich činnosti. Myslím, že je ještě brzy na hodnocení. Nakolik to zatím mohu

posoudit, myslím, že se Centrum již podařilo dobře navázat spolupráci v kraji i vyřešit první problémy, protože to je nové „těleso“ v kraji a chvíli trvalo, než všichni zúčastnění pochopili, že Centrum má koordinovat a podporovat integrační aktivity v kraji, že má být podporou, nikoli konkurencí.

Mám pocit, že zatím se všechna Centra rozvíjejí velice dobře. Je zajímavé pozorovat, jak každé postupuje trochu jiným způsobem, jak dokáže reagovat na stávající podmínky. Myslím, že v základním nastavení není potřeba něco měnit.

Některým nevládním organizacím se nelíbilo, že ony projekt Centra nedostaly. Zaznamenáváte tyto spory a námítky, že některé nevládky tak přišly o činnost, za níž předtím dostávaly peníze, jako např. vzdělávání nebo integrace cizinců?

Když si znovu připomenu, kdo všechno žádal o projekty v loňském roce, tak ty nevládky, které si teď stěžují, že nedostaly příležitost, mezi nimi nebyly. Možnost přihlásit se byla, výzva byla zveřejněna na webových stránkách ministerstva vnitra a na stránkách www.cizinci.cz i v tisku. Kdo se chtěl přihlásit, přihlásit se mohl. Chápu, že někdo může mít pocit, že Centrum je konkurencí, která ho ohrožuje. Myslím ale, že když se podíváme na

počty cizinců v jednotlivých krajích, kde si některá z nevládek stěžuje, zjistíme, že k tomu není důvod. Řekla bych, že cizinců je tolik, že nikdo nemusí mít strach, že nebude mít koho integrovat...

Cizinců je mnoho, ale peněz na ně není tolik...

Centra nemají monopol na integraci a pokud vím, tak všechna nabídla nevládním organizacím v jednotlivých krajích spolupráci. Záleží tedy na nevládních organizacích, zda nabídku přijmou, případně zda samy aktivně nabídnou spolupráci. Pokud vím, ty NNO, které se zpočátku cítily ohrožené, už k určité domluvě o spolupráci s pracovníky Center došly. Abychom ale nevzbudili dojem, že na integraci jsou zde pouze finanční prostředky z EIF na Integrační centra – tak tomu není. Z EIF je možno čerpat peníze i na řadu dalších integračních aktivit. Kromě toho jsou zde i jiné, relativně masivní finanční zdroje EU, ať již v rámci Operačního programu pro zaměstnanost (MPSV) – např. Evropský sociální fond, nebo OP pro konkurenceschopnost (MŠMT). Integrace či sociální služby jsou podporovány i ze státního rozpočtu dotacemi jednotlivých ministerstev. Řada nevládek je financována v rámci spolupráce na emergentních projektech magistrátů měst, které

dotuje ministerstvo vnitra. To uvádím jen pro úplnost, NNO o těchto zdrojích vědí a využívají je.

Ještě se vrátím k Vaší otázce – doposud nikdy nebylo na integraci cizinců k dispozici tolik finančních prostředků, jako v posledním roce.

Peníze na centra dojdou v roce 2013, kdy se měsíc Evropského integračního fondu zavře. Co bude dál? Přemýšlíte i za toto datum, snažíte se prosadit i nějaká opatření, aby se Centra po roce 2014 nemusela rušit?

My považujeme Centra za naprosto důležitou součást integrační politiky státu, dlouho trvalo, než jsme je prosadili, je to velmi zásadní změna. Jsou velice významným nástrojem, bez nich bychom integraci na celém území republiky sotva mohli zajistit. Ale je příliš brzy na plány, máme teprve začátek roku 2010. Na jedné straně jsou z Evropské komise určité náznaky, že Evropský integrační fond by mohl být prodloužen za rok 2013, na druhé straně samozřejmě zvažujeme, jak zajistit podporu Center tak, aby existovala i v dalších letech. Naším zájmem je, aby byla dlouhodobě udržitelná, a hledáme způsob, jak to zajistit. Ale myslím, že na konkrétní plány je ještě brzy. •

Dr. Tomáš Haišman

„Kromě českého předsednictví a reagování na hospodářskou krizi, během níž byly propouštěny tisíce cizinců z továren v Česku, pro něž jsme připravili program dobrovolných návratů, bych jako zásadní počín roku 2009 zmínil ještě jednu věc. Tu považuji z hlediska dlouhodobosti za velmi významnou: totiž budování integračních center v krajích.“ uvedl v bilančním rozhovoru na konci roku 2009 Dr. Tomáš Haišman, ředitel odboru azylové a migrační politiky ministerstva vnitra.

Čtyři z šesti Center otevřených v roce 2009 jsou jeho slovy „v přímé gesci ministerstva vnitra“ (spravuje je Správa uprchlických zařízení, což je

státní příspěvková organizace – pozn. red.) a dvě z nich, v Ústí nad Labem a v Brně jsou ve správě Poradny pro integraci, respektive samotného kraje. V roce 2010 by se měla otevřít další čtyři centra, všechna bude spravovat opět Správa uprchlických zařízení.

„Je to experiment, o němž si myslíme, že se váže už na budoucnost cizinců v Čechách. Centra by měla fungovat jako tzv. „facilitátor“, tedy podněcovat veškeré aktivity, které vedou k integraci a klidnému soužití mezi cizinci a námi. Měla by pomáhat cizincům na cestě v integračním procesu,“ řekl dr. Tomáš Haišman.

Otevírací hodiny center:

Pondělí – 12:00 – 19:00
Úterý – pro veřejnost zavřeno
Středa – 12:00 – 19:00
Čtvrtek – 8:00 – 12:00
Pátek – 8:00 – 12:00

• Moravskoslezský kraj

Českosobotská 2227/7
702 00 Ostrava
Tel.: +420 596 112 626
Fax: +420 596 112 124
E-mail: icostrava@suz.cz

• Pardubický kraj

Boženy Němcové 2625
530 02 Pardubice
Tel.: +420 466 736 124
Fax: +420 466 952 066
E-mail: icpardubice@suz.cz

• Plzeňský kraj

Resslova 14
301 00 Plzeň
Tel./fax: +420 377 223 157
E-mail: icplzen@suz.cz

• Zlínský kraj

Lorencova 3791
760 01 Zlín
Tel./fax: +420 577 018 651
E-mail: iczlin@suz.cz

Centra na podporu integrace cizinců

Poskytované služby: poradenská a informační činnost, náležitosti pro pobyt, sociální pomoc a dávky, zdravotní péče a zdravotní pojištění, bydlení, pracovní trhy, vzdělávání a školství, řešení životních událostí – narození dítěte, svatba, úmrtí blízké osoby, kurzy českého jazyka. Detailní informace na internetových stránkách www.integracnicentra.cz.

Text: Iveta Kováčová

CIZINECKÁ POLICIE – Prioritou bylo řešení dlouhých front v Praze

Foto: Ondřej Besperát

Cizinecká policie přichází s cizinci do styku prakticky třemi způsoby. Na úřadovnách neboli inspektorátech cizinecké policie při vyřizování agendy spojené s jejich pobytem na území ČR, při pobytových kontrolách ve vnitrozemí a nebo při vstupu cizince na území ČR přes vnější schengenskou hranici, tj. na mezinárodních letištích. Při každodenní činnosti cizinecká policie takto přijde do styku s tisíčkami cizinců denně.

Ptali jsme se tiskové mluvčí Ředitelství cizinecké policie Kateřiny Rendlové:

Jak reagujete na stížnosti cizinců?

„Při takovém množství agendy, kterou cizinecká policie denně vyřizuje, se samozřejmě ani my nevyhneme občasným stížnostem či nespokojenostem ze strany cizinců. Stížnosti se ve většině případů týkají dlouhých front před inspektoráty, nadměrného administrování či problémy v komunikaci v cizích jazycích. Některé stížnosti jsou oprávněné, jiné nemůžeme ovlivnit, jako např. nemůžeme požadovat po cizinci méně dokumentů, než ukládá zákon, i když jsme si vědomi, že to cizince v některých případech zatěžuje. Řešení dlouhých front zejména před inspektorátem v Koněvově ulici je prioritou ředitelství služby cizinecké policie a porovnáte-li situaci dnes a dejme tomu před rokem, ten rozdíl je velice znatelný. Důležitým krokem bylo odlehčit tomuto nejzatíženějšímu inspektorátu. V této souvislosti se podařilo otevřít další dva inspektoráty v Praze (ul. Sdružení a v ul. Cikánkova). Snažíme se o to, aby vyřizování na našich

úřadech probíhalo co možná nejrychleji a bez zbytečných průtahů.“

Některé změny k lepšímu se chystají a jiné už nastaly. Útvar, který má mezi cizinci hrůznou pověst do roku 2013 zmizí. Ministerstvo chce ve výhledu několika let převzít většinu pracovní náplně cizinecké policie. Část agendy přejde pod ministerstvo vnitra. Místo policistů budou vyřizovat trvalé i přechodné pobyty ministerští úředníci, kteří slibují rychlost a komfort. Cizinci zvyklí přešlapovat před cizineckou policií v nekonečných frontách tak mohou doufat v lepší zítřky.

Začátkem roku vstoupila v platnost novela zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky. Cizinci s dlouhodobým pobytem se na území ČR budou muset prokázat pouze takovým platným cestovním zdravotním pojištěním, které je uzavřeno u pojišťovny oprávněně provozovat toto pojištění na území České republiky. Jejich povinností bude předložit i doklad o zaplacení pojistného. Mezi pojišťovny uzavírající tento druh pojištění patří MAXIMA pojišťovna a.s., Pojišťovna VZP a.s., Slavia pojišťovna a.s., UNIQA pojišťovna a.s. a VICTORIA VOLKSBANKEN pojišťovna a.s.

Další změnou je, že pojišťovna VZP, a.s. vyšla vstříc zahraničním klientům a rozšířila možnost uzavřít zdravotní pojištění cizinců od 1. 11. 2009 až na 36 měsíců, namísto dřívějších 24. Toto zvýhodnění je určeno zejména pro cizince dlouhodobě žijící na našem území, kteří budou moci využívat zdravotní péči bez opětovného uzavření smlouvy o další rok navíc! •

KAM SE MŮŽETE OBRACET SE SVÝMI ŽÁDOSTMI, KAM SMĚROVAT SVÉ DOTAZY?

Oblastní ředitelství cizinecké a pohraniční policie Praha

Olšanská 2, 130 51, Praha 3
telefon: +420 974 820 229
+420 974 820 207
e-mail: cppmedia@mvcz.cz

Cizinecká policie Koněvova

Koněvova 188/32, 130 02, Praha 3
telefon: +420 974 820 229
+420 974 820 409
fax: +420 974 820 407
e-mail: ocppraha@mvcz.cz

Od nového roku je otevřené nové pracoviště ICP Praha se sídlem Praha 4 – Chodov, Cikánkova 2/1861 pro cizince s adresou místa pobytu Praha 2, 4 a 10., metro C – výstupní stanice Chodova, bus č. 136, a 154 výstupní stanice Na Jelenách. Vyřizují zde přechodné pobyty občanů EU a jejich rodinných příslušníků, dlouhodobé pobyty občanů 3. země – i státy bezvizačních dohod.

Text: Jiřina Šiklová

KDO PŘIVOLAL ÚPLAVICI?

PhDr. Jiřina Šiklová

Když malé dítě rozbije hrneček a maminka se ho ptá, kdo to udělal, tak se bezradně dívá kolem sebe a hledá „viníka“. Nakonec to třeba svede na kočku, která prý hrnek shodila. Rodiče se tváří, že nalezlím příčiny, tedy toho, kdo to udělal, se problém v tomto jednoduchém případě rozbitý hrneček vyrovná. Současně jen málo z nás se naučilo již v dětství přiznat se k tomu, co jsme provedli. A pak to s námi pokračuje do dospělosti. Hoří, stoupá voda v řekách a místo hašení se ptáme, kdo to zavinil. Navíc za minulého režimu, tedy lidově řečeno za komunistů (ale opravdový komunismus, ba ani socialismus zde nikdy nebyl) byli za všechny nedostatky obviňováni buď kulaci, boháči, třídní nepřátelé, imperialisté, lidé z exilu, zrádci dělnické třídy a kdo ví kdo ještě. Navíc politici, soudci, policie, i novináři v nás tento způsob uvažování podporují. Problém se tím ale neřeší a jednoduché odsudky jsou vždycky problematické a hlavně nebezpečné. Po staletí byly různé nedostatky, třeba i epidemie, války, požáry, vysvětlovány jako dílo našich nepřátel, temných sil, velice často těch, kteří se od většiny lišili. Byl nedostatek vody ve studnách a objevila se úplavice. Místo vyčistění studen někdo mezi nespokojené lidi srocující se před kostelem nebo zámkem vykřikl jméno viníka: „za to mohou židé“, a dav lidí se často otočil a šel, či spíše běžel, plnit židovské město. Byly z toho pogromy, tedy vybíjení a zapalování těch, kdo byli označeni za příčinu neštěstí. Obětní beránek, tedy ten nebo ta skupina lidí, která má být potrestána za přivolanou nemoc, povodeň či třeba

za to, že chciplá kráva, byl nalezen. Problém to neřešilo, lidé dál trpěli úplavicí, ale pozornost nespokojených lidí byla včas odvedena jiným směrem. Takovýchto obětních beránků známe v historii mnoho a mnoho. Kdysi je upalovali na hranicích a ti ostatní se na jejich utrpení s požitkem dívali.

Patříme k té nejbohatší části současného světa. Nikdo zde neumírá hladem, všichni máme nějaké sociální pojištění, nárok na ošetření a léčení, a těch, kteří nemají kde spát, není mnoho. Více jak 60 let nebyla v Evropě válka, alespoň v té střední Evropě, ve které leží naše republika. Jsme na tom tak dobře, že k nám sem přicházejí lidé z jiných zemí, aby zde pracovali, tedy utíkají k nám. Ani to nebylo samozřejmostí. Naopak, z Evropy se prchalo do Ameriky nebo do Austrálie před pogromy, před náboženskými válkami, před krevní mstou, před hladomorem. O Asii jsme v té době ani nevěděli.

Teď je již pár let trochu hůře. Není to vina jen naše, ale ke krizi došlo v celé západní, industriálně vyspělé civilizaci. Žili jsme a žijeme dosud na dluh, spotřebováváme naftu, uhlí, nerosty, které budou chybět jednou našim dětem, zamořujeme celou Zemi zplodinami, které nás zpětně otravují. Nerozumím bankovníctví, ani jsem nikdy nerozuměla burze, neumím podnikat, ba ani investovat, ale jedno vím jistě: za všechno se musí platit. Buď hned, nebo v budoucnosti. Mluví se o krizi, zvýšila se nezaměstnanost, a lidi se zlobí a hledají viníka. A opětně se nabízí to jednoduché řešení: označit za příčinu

Foto: Archiv

toho, kdo se odlišuje od celku, toho, kdo je jiný a koho neznáme. Čím odlišnější je ten druhý člověk, tím více se hodí za obětního beránka. Bude-li jiný, nikdo nebude obviňovat nás, kteří momentálně tvoříme většinu v tomto státě, že jsme my sami zapříčinili tuto krizi. Třeba tím, že jsme podnikali na dluh, půjčovali si peníze na stavby, které byly špatně naplánované, kupovali si podniky, které neprosperovaly.

Denně dostávám desítky e-mailů a mezi nimi často i takové, které označují za příčinu dnešní krize cizince, Romy, lidi lišící se barvou pleti, odlišnou řečí, prostě ty, kteří žijí jinak, než žije většina z nás. Je to jednoduché, ale primitivního člověka to uspokojí, protože mu to jednoduše vysvětlí složitý problém, kterému nerozumí. Konečně hledání viníka v minulosti, když vyschly studně nebo se objevila nějaká neznámá nemoc, bylo stejně primitivní, jako je ten náš, současný postup.

Každá krize ale má i svoji pozitivní stránku. Při nemoci, když je nám zle, si uvědomíme, co je podstatné pro náš život, kdo je pro nás důležitý, co jsou opravdové hodnoty, a někdy změním celý svůj život. Snad tato krize podobně pomůže i naší společnosti jako celku.

Ale zatím, než na toto přijdeme, dejme si pozor, abychom za svůj vlastní neúspěch neublížili lidem, často cizincům, kteří jsou mezi námi a kteří nejsou příčinou současné krize, ba ani naší nespokojenosti. Jsou jen trochu jiní, a my na ně svalujeme svoje vlastní chyby a nedostatky. •

Text: Redakce

KRIZE: Za loňský rok přišli o práci 53 842 cizinci, kteří zde byli zaměstnání legálně

Na rekordní maximum se v loňském roce dostala celosvětová nezaměstnanost. Bez práce se ocitlo téměř 212 milionů lidí. Mezinárodní organizace práce, která na základě ekonomických prognóz Mezinárodního měnového fondu předpokládá, že nezaměstnanost zůstane na vysoké úrovni i v letošním roce. V rozvinutých zemích by se měly řady nezaměstnaných rozšířit o zhruba tři miliony lidí. V ostatních regionech by měla zaměstnanost stagnovat či pouze mírně klesat.

Když na začátku minulého roku představoval tehdejší ministr vnitra Ivan Langer program dobrovolného návratu imigrantů zpět do země původu, připojil se k opatření řadě dalších zemí, jež zasáhla hospodářská krize. Bez práce se totiž ocitly tisíce pracovníků v ČR, a program návratu cizinců měl ochránit domácí pracovní trh a zároveň sloužit jako prevence dalšího růstu sociálních výdajů. Za loňský rok přišli o práci v České republice 53 842 cizinci, kteří zde byli zaměstnání legálně.

Projekt dobrovolných návratů měl v minulém roce dvě fáze. První trvala od 16. února do 24. července a legálně pobývajícím cizincům dostali příspěvek 500 eur a zaplacenou letenku do vlasti. Ve druhé fázi trvajícím od 27. července do 15. prosince už byl příspěvek snížen na 300 eur.

Ministerstvo 15. září navíc spustilo projekt dobrovolných návratů pro nelegálně pobývajícím cizincům. Této možnosti využilo 169 zájemců. Motivací pro ně bylo to, že získali možnost vrátit se do Česka v kratší době než v případě, kdy by byli vyhoštěni. Nedostali žádný příspěvek do začátku, jen zaplacenou letenku. Vláda na návraty uvolnila ze státního rozpočtu 85 milionů korun, skutečné náklady ministerstvo vyčíslilo na 67 milionů korun.

Kuriozitou bylo, že se do projektu dobrovolných návratů zahraničních dělníků přihlásil i občan USA, který žil v Česku nelegálně 18 měsíců. Nebo angolský občan, který vydržel bez dokladů rekordních osmnáct let, a přišel se dobrovolně udat.

Krize zapůsobila i na zájem o projekt Zelené karty. Stát chtěl programem přilákat kvalifikované a vzdělané odborníky, krize tyto plány zhatila. Zelené karty představující pobytové a pracovní vízum v jediném dokumentu od ledna 2009 zavedla novela zákona o zaměstnanosti. Podle statistik ministerstva práce a sociálních věcí v listopadu pracovalo pouze 21 lidí vybavených těmito doklady. •

POČET CIZINCŮ, KTEŘÍ VYUŽILI MOŽNOST DOBROVOLNÉHO NÁVRATU

Celkem cizinců:	2009	100%
UZBEKISTÁN	314	15,0
VIETNAM	283	13,5
UKRAJINA	60	2,9
INDONÉSIE	28	1,3
MOLDAVSKO	17	0,8
GRUZIE	9	
INDIE	9	
RUSKÁ FEDERACE	8	
BOSNA A HERCEGOVINA	3	
KAZACHSTÁN	3	
BĚLORUSKO	3	
TÁDŽIKISTÁN	2	
KYRGYZSTÁN	1	
KOSOVO	1	
SRBSKO	1	
ÁZERBAJDŽÁN	1	
MAKEDONIE	1	
ARMÉNIE	1	
MEXIKO	1	

Zdroj: Ministerstvo vnitra

Text: František Kostlán

DVEŘE ČESKÉ SPOLEČNOSTI DOKOŘÁN

– Nebezpečí ultrapravicového populismu a neonacismu sílí

MARKUS PAPE je německý novinář. Narodil roku 1962 v Berlíně, nyní žije v Praze. Studoval cizí jazyky a sociologii na univerzitách ve Frankfurtu nad Mohanem a v Bamberku. V roce 1991 začal působit jako nezávislý novinář v České republice. Zabývá se zde ochranou lidských práv a jevy, které s touto problematikou souvisejí, například diskriminací či rasisticky motivovaným

násilím a způsoby jeho vyšetřování.

Je autorem knihy *A nikdo vám nebude věřit* (dokument o koncentračním táboře v Letech u Písku), kterou napsal na základě do té doby nepoužitých archivních materiálů a osobních výpovědí. Kniha je výsledkem tříletého intenzivního studia veškerých dostupných historických pramenů, pečlivého prohledávání státních i soukromých archivů

v ČR a v neposlední řadě i rozhovorů s 60 bývalými vězni, na jejichž vzniku se podílel.

Markus Pape je v současné době zmocněncem rodiny, kterou napadli rasisti ve Vítkově zápalnými lahvemi. Přestože se osobně známe už od devadesátých let, i přestože Markus jako novinář vyzpovídal mnoho lidí, sám příliš hovorný není.

Markus Pape s Annou Sivákovou a Pavlem Kudrikem, jejichž rodinu napadli rasisti několika zápalnými lahvemi. Jejich dvouletá dcera, Natálka, byla popálena na 80 procentech těla.

Foto: František Kostlán

Co německého novináře motivovalo k přesídlení do České republiky?

Chtěl jsem poznat reálný život v komunistickém státě a také jsem ho poznal. Navíc se mi líbila matka měst, hlavní město Praha, kterou jsem už předtím navštívil.

Kdy a proč ses začal zabývat ochranou lidských práv?

O ochranu lidských práv se zajímám od dětství, asi mám vyvinutý nějaký sociální cit pro lidi, kteří trpí nespravedlnostmi. Od roku 1998, kdy mne vybralo Evropské právní centrum pro Romy (ERRC) jako pozorovatele a konzultanta v oblasti diskriminace a rasistických útoků, se touto a příbuznou problematikou zabývám profesionálně.

Už v 90. letech jsi se zabýval kauzami násilných, rasisticky motivovaných útoků v České republice. Které z nich z té doby pokládáš za nejzávažnější a proč?

Násilné kauzy, které často končily smrtí či poškozením zdravím napadených. Za všechny bych jmenoval případy Tibora Berkiho – vražda baseballovou pálkou, Tibora Danihela – vražda utopením z donucení, Ottu Absolona – vražda nožem, Martina Červeňáka – zastřelen policisty při výslechu poté, kdy tři z nich údajně napadl. Tyto násilnické kauzy nejlépe vystihují tehdejší tristní stav v oblasti stíhání rasistických zločinů.

Co z tehdejší doby mělo přesah negativní, či pozitivní do následujícího desetiletí?

Pozitivní přesah měla činnost jednoho ze zmocněnců napadených či poškozených Jakuba Poláka, který se velmi snažil lidem pomáhat. A přesah negativní mělo

přehlížení velikosti hrozby neonacismu ze strany občanské společnosti, vlády, politiků, policie a justice.

Dnes jsi zmocněncem rodiny, kterou napadli rasisti zápalnými lahvemi ve Vítkově. Co vše to obnáší?

Mravenčí práci v oblastech právní a psychické pomoci, snahy o zapojování odborníků do této práce, a potom i hodně relaxů, aby se člověk nezbláznil.

Vítkovské kauze předcházelo mnoho podobných útoků, jenom s menšími následky. Jak se k jejich vyšetřování stavěla policie a jaké to mělo důsledky pro další vývoj?

Fatální byla špatná právní kvalifikace ze strany policie a státních zástupců u většiny tehdejších rasisticky motivovaných případů, především u žhářských útoků, které Vítkovu předcházely. A to bohužel vedlo k „úspěšnému útoku“ ve Vítkově a k nekonečnému utrpení Natálky Kudrikové.

Kdyby policisté a státní zástupci ze začátku kvalifikovali každý žhářský útok na obydlí jako pokus o vraždu, tak by vždy mohli nasadit odposlechy. Právě ty vedly ve Vítkovském případě k odhalení a obvinění podezřelých.

Dá se srovnat policejní vyšetřování kauz s rasistickým motivem během 90. let a dnes? Posunula se práce kriminalistů v tomto ohledu k lepšímu?

Až na výjimky se práce policistů posunula k lepšímu pouze u těch případů, které mají buď velmi tragické následky, nebo které jsou dlouho, hodně a podrobně medializované.

Co je podle tebe příčinou extremismu?

Hloupost a nelidskost lidí. Přitom odmítám slovo extremismus. Tady jde buď o ultrapravicový populismus anebo neonacismus. Populismus i neonacismus zesilují v dobách hospodářské krize.

Sílí nebezpečí krajně pravicového extremismu ve střední Evropě?

Ano. Hlavně na Slovensku, v Maďarsku, ale i ve východní a jihovýchodní Evropě.

Jak se podle tvých zkušeností staví česká společnost k násilím z nenávisti, tedy především útokům na cizince či Romy?

V podstatě lhostejně. Velkou výjimkou je obrovská ochota jedinců pomáhat rodině Natálky finančně nebo s dárky. Bohužel podpora právního zastupování Natálčiny rodiny je zatím slabá. To ztěžuje moje snahy sehnat například posudek o psychické ujmě, kterou utrpěla celá rodina. To je dlouhodobá a závažná záležitost.

A jak lidé v okolních zemích?

V dalších zemích to není jinak, jen v některých z nich je větší citlivost a aktivnější občanská společnost. V zemích západní Evropy a severní Ameriky by podobné útoky vedly k mobilizaci občanské společnosti, která by velmi rychle zorganizovala demonstraci proti rasismu s účastí desetitisíců občanů.

Co konkrétně by lidé měli udělat, aby se v tomto směru situace zlepšila?

Lidé by měli žít jako lidé. Svět by pak mohl být opět krásný •

Text: Lucie Němečková
Foto: Archiv

VŠICHNI JSME AFRIČANI PO DEVÁTÉ

Před devíti lety začalo dobrodružství zvané Tvůrčí Afrika aneb Všichni jsme Afričani. Festival, který chce poukázat na rozmanitost a bohatství afrických kultur, především těch divadelních, a inspirovat jimi české umělce i diváky, se letos uskutečnil v sedmi dnech (20. – 27. března) a v sedmi městech České republiky (Praha, Brno, Ostrava, Olomouc, Hradec Králové, Plzeň, Liberec). Letošní ročník patřil především HAITI, AFRICKÝM KOŘENŮM a autorovi z Čadu – KOULSYMU LAMKOVI.

HAITI, MÁ LÁSKA

Haiti v lednu zaplnilo stránky novin a televizní obrazovky. Tragédie lidí, které postihlo ničivé zemětřesení, vzbudila vlnu solidarity po celém světě. Ani my, z občanského sdružení Komba, které je hlavním organizátorem festivalu, jsme nemohli zůstat lhostejní. Chtěli jsme reagovat účinně, a přitom ne senzacitvivo, dát nikoliv z převahy, nýbrž v partnerském vztahu s Haitiany, jejichž kultury chceme poznat blíže. Proto jsme ve spolupráci s Danielle Vendé, ředitelkou sdružení Ecritures Theatrales Contemporaines en Caraïbes, pražským Divadlem Komédie a s podporou Ministerstva Kultury ČR a Francouzského institutu v Praze pozvali do Čech dva významné haitské autory – Evelyne Trouillot a Jeana Durosier Desrivieresa a 20. března v Divadle Komédie uspořádali benefiční večer, kterým jsme vzdali hold haitským autorům, aspoň částečně představili jejich tvorbu a vybraným vstupným z celé akce jsme podpořili zemětřesením stíženou haitskou autory z ETC Caraïbes. Jedná se o konkrétní pomoc konkrétním lidem, ale ještě o něco navíc: o navázání kontaktů, o vzájemné poznání se, sdílení lidské i umělecké, vzácné setkání s kulturou, která je nesmírně bohatá a ač na první pohled vzdálená, je nám při bližším ohledání důvěrně známá a blízká. Jedná se možná pouze o několik kapek,

ale právě z takových jednotlivých kapek se skládá oceán...

„AFRIKA NENÍ JEN KONTINENT, AFRIKU SI NOSÍME KAŽDÝ VE SVÉM SRDCI“

Říká další letošní host festivalu, dramatik, prozaik, herec a pedagog Koulsy Lamko. Pochází z Čadu, ale osud i pracovní příležitosti ho zanesly do různých koutů světa. Žil v Burkině Faso, v Togu, ve Rwandě, ve Francii, v Holandsku a do Prahy přijel z Mexika, kde v současné době žije a přednáší dramaturgii a divadelní historii na Nezávislé Univerzitě v mexickém státě Hidalgo. Patří k autorům, kteří vstoupili do světa divadla a literatury v devadesátých letech 20. století, ke generaci „tažných ptáků“ či „enfants terribles nezávislosti“, jak je nazvala francouzská teatroložka Sylvie Chalay. Divadelní ústav v edici Současná hra vydal český překlad (Michal a Matylda Láznovských) Lamkovy hry „Celle des îles“ – „Žena z Haiti.“

Koulsy Lamko podnikl nejen sérii debat a scénických čtení ve všech festivalových městech, ale zároveň představil také film svého krajana Mahamata Saleha Harouna – Abouna (Otec) – v němž hraje sice malou, ale klíčovou roli Otce.

„AFRICKÁ“ RARITA Z MAĎARSKA A MECHECHE PRO DĚTI I DOSPĚLÉ

Dobrá zpráva pro všechny: Afričtí autoři

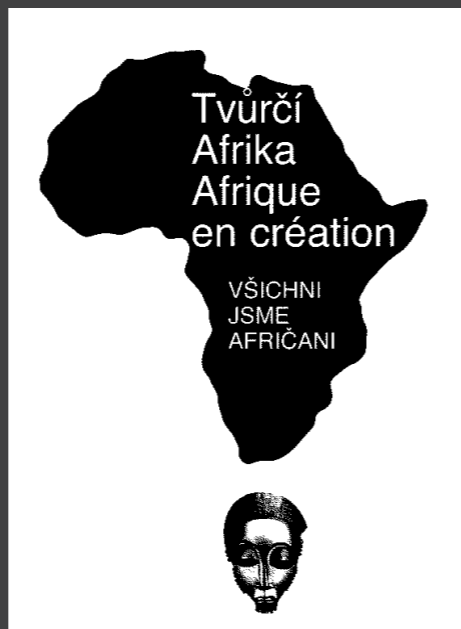
zamířili na Východ! Do Prahy zavítal jediný maďarský frankofonní divadelní soubor, který se v posledních letech soustředí na uvádění her afrických autorů jako např. José Pliya, Kossi Efoui či Koffi Kwahulé. V Maďarském kulturním středisku uvedla skupina Théâtre du Jour z Budapešti černou komedii Pivo-var od francouzsko-ivorijského dramatika Koffiho Kwahulé, kterého možná již znáte, neboť právě s tímto autorem jsme festival před devíti lety rozjízďili.

Tvůrčí Afrika nemyslí jen na dospělé diváky, nýbrž i na děti. Do divadla Minor nejprve přiletěl Pták Afričan a s pomocí loutek a masek a herců z Divadla bez hranic vyprávěl pohádky o tom: Proč se stírdá den a noc a Co způsobí zlost. Posléze herci a herečky divadla Minor zahráli příběh o statečném mungovi jménem Riki podle Kiplingovy knihy džunglí. Třetí pohádka přijela z Francie: Compagnie Jose Manuela Cano Lopeze z Tours v divácích navodila divadelní snění Mama Luna-Mama Noche plné jemné fantazie, obrazivosti a hudby.

AFRICKÉ KOŘENY

Někteří lidé u nás si bohužel stále myslí, že Češi s Afrikou nemají mnoho společného. Že Češi jsou buď Slované nebo Keltové, ale Afričani? Leda tak první, maximálně druhé generace... Jenže chyba lávky! Právě dokument Nenada Djapiče a Pavly Frýdlové Africké kořeny

– české tančení dokazuje na příkladu mladého talentovaného tanečníka a choreografa Jiřího Bartovance pravý opak. Jiří až do svých pětadvaceti let nevěděl nic o tom, že část jeho rodiny pochází z Toga, z Aneho, odkud byli jeho předkové v rámci tzv. koloniální show násilně převezeni do Evropy. Setkání s Nenadem Djapičem a Pavlou Frýdlovou změnilo vše. Jedno africké přísloví říká, že když nevíš, kterou cestou jít kupředu, ohlédni se nazpátek. A třebaže Jiřího kroky mířily do prestižního berlínského souboru Sashy Waltz, pátrání po vlastních kořenech dodalo jeho životu i tvorbě nové a nečekané impulsy. Vznikla jeho taneční inscenace Aneho, kterou jsme bohužel vzhledem k náročnosti projektu na festivalu nemohli představit, ale nabídli jsme divákům zato představení jiné – taneční improvizaci, která vnikla exkluzivně pro náš festival: Jiří Bartovanec – Muž z Toga. Tanečníka doprovázel významný německý trumpetista Axel Dörner. Představení v Divadle Na Prádle předcházelo v Goethe-Institutu promítání asi hodinového dokumentu Africké kořeny – české tančení. Po filmu se rozvinula plodná debata. Tato akce se uskutečnila ve spolupráci se sdružením Čokoládové děti. Možná, že i vy jste během ní v sobě objevili své africké kořeny... kdo ví? •

DIVADLO BOURAJÍCÍ HRANICE

Režisérku Janu Svobodovou jsem v divadle Archa zastihla uprostřed zkoušek nového sociálně-divadelního projektu s uprchlíky a cizinci. Věnuje se těmto aktivitám již řadu let a určitě ne náhodou. „Důvod, proč dělám divadlo, je, že cítím potřebu se vyjádřit k nějaké konkrétní situaci, kterou společnost vnímá jako tabuizovanou. Někdy v roce 2002 jsem si v Respektu přečetla článek o vesnici, jejíž obyvatelé byli vyděšeni z faktu, že v jejich blízkosti za plotem uprchlického tábora žijí cizinci. Uvědomila jsem si, že o existenci uprchlických táborů u nás nic nevím,“ říká režisérka, když jsme konečně po ukončení celodenní zkoušky usedly k zaslouženému kafi.

Vstoupit do uprchlického tábora nebylo jednoduchou záležitostí, nicméně divadelníkům se postupně podařilo Správu uprchlických zařízení přesvědčit, že nechtějí jen přijet, odehrát představení a zase odjet, ale chtějí s uprchlíky dlouhodobě aktivně pracovat. Stejně těžké bylo získat důvěru lidí, kteří čekají na azyl často celá léta a mají jiné starosti než hrát divadlo. „Když jsem poprvé přijela do uprchlického tábora, vůbec jsem nevěděla, jací lidé tam žijí. Měla jsem k nim velký respekt, ale nevěděla jsem, jak s nimi komunikovat. Zpočátku jsem byla velmi opatrná. U lidí, kteří zoufale čekají na azyl, můžete snadno vyvolat falešné iluze. Pak přišla další fáze, kdy nás pozvali k sobě, ochutnáte arménské knedlíčky nebo čečenskou polívku a najednou zjistíte, že jste si blízcí.“

V uprchlickém táboře V Červeném újezdě se na jaře 2005 odehrálo představení Putování za snem, na nějž divadelníci pozvali diváky z vesnic a měst v bezprostředním okolí. Došlo tak k setkání, které by se bez divadelníků a jejich práce nikdy nemohlo uskutečnit.

Jenže uprchlíci jsou stále stěhováni, někteří jsou přemístěni do jiného tábora, jiní zmizí neznámo kam. Na podzim roku 2005 vznikl na základě finanční podpory vlády ČR projekt V 11:20 tě opouštím! a stal se tak součástí vládní kampaně Spolu proti rasismu. Tým herců a hudebníků se nastěhoval do tábora Bělá pod Bezdězem, aby po šest týdnů pracoval a žil spolu s uprchlíky. Vzájemné sbližování umělců s čekateli na azyl a přípravu společného představení zachytil Pavel Koutecký v dokumentu Krásnej život budu mít! Po osm večerů putovaly do lesa v blízkosti Bělé pod Bezdězem desítky autobusů s diváky z Prahy a severních Čech.

Z opuštěných paneláků uprostřed lesa se další představení přeneslo v září 2006 do atria supermoderní budovy Danube House na Rohanském ostrově v Praze. Diváci projektu Divnej souseď mohli sledovat konkrétní osudy Gugara z Arménie, Lu z Číny, Mariny z Čečenska a Khupiho z Barmy, kteří vyprávěli své vlastní příběhy. Co prožívají uprchlíci, kteří opustí azylové tábory a snaží se stát našimi sousedy? Proč je okolí přehlížejí, nebo přinejmenším ozna-

čuje za „divné“? (Ostatně podobně vnímá široká veřejnost i lidi z hip-hopové scény, kteří žijí a tvoří mimo zaběhané struktury společnosti, a které režisérka přizvala ke spolupráci).

Třetí krok skupiny, která se pomalu vytvořila z herců a uprchlíků, kteří v sobě objevili talent a chuť hrát divadlo, byl nejtěžší, ale také nejdůležitější, největší, nejrozmáhlejší. Představení Tanec přes plot (mělo premiéru na jaře 2008), je pro mě jedním z nejsilnějších (nejen) divadelních zážitků. Diváci, rozdělení do skupin, putují po celém členitém prostoru divadla Archa, na různá dějiště jednotlivých příběhů uprchlíků z Čečenska, Barmy, Gruzie a Kurdistanu. Každý z příběhů vznikl z úzkého dialogu mezi imigrantem a performerem (hercem či tanečnickem). Herec se stal médiem nebo nástrojem vyprávění, cizinci inscenátoři vlastního příběhu. Spisovatelka Hana Andronikova, kterou režisérka přizvala ke spolupráci, dala každému z autentických a pro imigranty jistě nelehkých výpovědí dramatický oblouk. Představení je frázováno neobvyklými hudebními čísly, které pro představení složil a s muzikálně zcela nesourodým tělesem nastudoval americký hudebník a divadelník Michael Romanyszyn.

Vznikl multikulturní band, který energicky mísí dechovku, rap, klezmer, dixieland, čínskou operu, arménské a kurdské melodie. Dnes má All Star Refjúdzí Band za sebou sérii úspěšných koncertů nejen na hudebních festivalech a nádherné cd SPAS! Spas není rozkazovací způsob od slovesa spasit. Spas znamená v kurdštině

děkuji. Je to slovo, které na koncertech vykřikuje jeden ze zpěváků kapely, Miran Kasem, pyšný na to, že může mluvit na scéně kurdsky. V jeho rodné Sýrii je zpívat kurdsky na veřejnosti zakázáno.

Hitem kapely se stala cover verze české hymny v podání Čičanky, Kurda a Švýcara, pro něž otázka „Kde je domov můj?“ dostává zcela nový význam. „Jde nám o kontrast a spojení věcí, které vytvářejí společný výstup. A je zázrak, že můžeme hrát spolu, i když každý pocházíme z jiného koutu světa. Co člen kapely, to rozdílný politický názor a jiné náboženské vyznání. Neprezentujeme na jevišti kurdský, čínský nebo arménský folklor, ale jeden naučí ostatní písničku nebo tanec, jiný vymyslí situaci, která je všem společná a cítí se v ní pohodlně. Říkáme poměrně závažné věci, ale za radostného procesu z tvořivé práce. A to je hodně důležité. Proč by kurdský hudebník, arménský akordeonista nebo čínská zpěvačka měli dělat něco, co je vnitřně nezajímá?“

Po dvou letech společné práce se uprchlíci a cizinci stávají téměř rovnocennými partnery profesionálních herců, takže nově vznikající představení už nebude děleno na část, kterou předvádějí herci a hudbu, kterou hrají běženci, ale všech šest účinkujících Kurd Miram Kasem, Čičanka Jing Lu, Švýcar Philipp Schenker, Slovenka Eva Hromníková a dvě Češky Petra Lustigová a Iva Hessová jsou zároveň muzikanty i performery. Také téma představení už není jen o imigrantech a cizincích, ale o tom, jak se člověk v době krize brání strachu a nejistotě. „Od celko-

vé nejistoty, od hrozby chudoby a ztráty zaměstnání vede přímá linka nejen k politickému populismu, ale také k nárůstu extremistického hnutí a projevům rasismu. Strach a obavy z budoucnosti, které máme všichni, se promítají do našeho chování vůči jiným, odlišným. Našemu představení jsme původně říkali neonacistický kabaret, pak kulturní mišmaš, teď máme v podtitulu názvu vlastivěda pro nové století.“

Název představení Pakosti a drabantí (ze staročeštiny, znamená záškodníci a pěšáci) je převzat z husitského chorálu Ktož jsú boží bojovníci. „Nedávno mi můj syn dal se slovy ‚tady máš něco pro uprchlíky‘ vlastivědu pro 4. ročník základní školy“. Hanka Andronikova ji náhodně otevřela na stránce o husitech. „S hrůzou jsme četly, jak zjednodušeně a nacionalisticky jsou našim dětem předkládány dějiny. A když jsme název husitského chorálu zadaly do internetového vyhledavače, první, co se objevilo, byl spot Dalibora Landy, který jej zpívá pro tři tisíce exaltovaných mladých lidí. Pak zjistíte, že holé lebky vědomě odkazují na husity, vidí se v tom, jak Češi hnali cizáka Zikmunda ven z Čech. Členové radikálních skupin nazývají sami sebe kališníky, mají ve znaku palcát atd. Takže nejde jen o hloupý článek ve školní vlastivědě.“

Víc nebudeme o představení, které bude mít premiéru v divadle Archa koncem března, prozrazovat. Je ale zřejmé, že půjde o zásadní čin nejen na české divadelní scéně. •

Text: Pavla Frýdlová

ŽENY ODJINUD

Stejně jako v předchozích třech publikacích Pavly Frýdlové z cyklu, vydáváného nakladatelstvím Lidové noviny a Gender Studies, o. p. s., i v knize Ženy odjinud vypráví svůj životní příběh deset žen. Tentokrát to jsou české cizinky, respektive ženy, které z nejrůznějších důvodů odešly ze své původní vlasti, aby i v Česku našly nový domov nebo se tu dlouhodobě usadily. Pocházejí z různých koutů světa, buď přijely do Čech (nebo ještě do Československa) studovat a už tady zůstaly, nebo se rozhodly žít v zemi svého partnera. Některé přijely po roce 1989 trochu ze zvědavosti a určitě ze sympatií, jiné si zvolily Českou republiku jako útočiště na svém útěku před válkou či politickým pronásledováním. Kniha přibližuje jejich životní osudy a názory, jejich pocity z každodenního života v Čechách, problémy, s nimiž se u nás potýkají, to, jak Čechy a Češky vnímají a vidí. Svě životní příběhy vypráví a o svých zkušenostech vypovídá Barbora, která přišla z Anglie, Jelena z Jugoslávie, Marina z Ruska, Krasimira z Bulharska, Natálie z Běloruska, Gwen z USA, Raisa z Čečenska, Thao z Vietnamu, Eva z Německa a Lu z Číny.

Krasimira, která přišla do Prahy studovat na filmovou akademii v roce 1989, říká:

„Od začátku to bylo těžké. Mezi mými kamarády jsou těmi nejlepšími Češi, kteří mi tady v nejtěžších chvílích opravdu pomohli. Ale zároveň to jsou zase Češi, kteří mě jako Bulharku nepřijíma-

jí. Když nějaký Bulhar ukradne auto, tak jsou všichni Bulhaři zloději. Nebo jsem šla u nás v Chuchli do restaurace a vrchní mě odmítl obsluhovat, protože jsem mluvila špatně česky. Nebo majitel místní samoobsluhy dal pokyn prodavačce, aby nás s dcerou sledovala. Rok jsem tam pak nechodila, raději jsem nakupovala ve večerce za dvojnásobnou cenu, než abych cítila ty oči, jak nás sledují... Český rasismus a xenofobie mi brání v tom, abych se tady cítila stoprocentně doma, přestože když se vracím z Bulharska do Čech, tak říkám „konečně doma.“

Také fotografka Thao přijela do Čech studovat a už tu zůstala.

„Pro mnoho lidí tady nejsem doma. Stačí, že vidí jinou barvu pleti, a hned začnou tykat. Já jsem sem přijela jako dospělá, ale mnoho dětí Vietnamců se tady narodilo, ani neumějí pořádně vietnamsky, mluví dokonale česky, kde jinde by byly doma? Jsou to Češi, i když mají šikmé oči a jinou barvu pleti. Když se někomu nějakým způsobem nelíbíme, tak řeknou, že jsme hosté. A to je ještě hodně slušné, často to řeknou mnohem hůř, zejména když jsou něčím naštvaní nebo podráždění, to si pak vylévají zlost na nás. Jednou mě skopli na zem. Fotila jsem novoroční oslavu na Staroměstském náměstí, byli tam veselí lidé, byli tam i opilí, ale byla tam i policie. A najednou ke mně přišel člověk, ani nevypadal jako skinhead – takovým lidem se už z dálky vyhýbám – a začal na mě křičet: „Co tady děláš, ty žlutá...“

vypadni, vypadni!“ A použil ty nejuvulgárnější výrazy a skopnul mě na zem. Rychle jsem vyskočila a běžela směrem k policajtům, kteří stáli dva metry od nás a nic neviděli.

Nemyslím si, že by Češi byli vůči cizincům nějak zvlášť agresivní, ale jsou všeobecně víc podráždění, a pak si vyberou cizince jako objekt. Sem tam lítají silná slova a někdy i nadávky, to se stává, za chvíli na to zapomenou. Samozřejmě, že ti, kteří mají rasistické výpady, jsou zakomplexovaní. Já posuzuji lidi podle toho, jací jsou, a ne podle barvy pleti. Ale rasová nesnášenlivost je hodně ošklivá.“

Knihu můžete koupit na www.knihkupectvi.feminismus.cz Nebo v knihovně Gender Studies, o. p. s. Gorazdova 20, Praha 2: úterý, středa, čtvrtek od 12 do 18 hod.

Text: Bc. Barbora Benešová
Evropská kontaktní skupina
eva.kavkova@ecgnet.cz

POZNÁVÁME SVOU NOVOU ZEMI – Integrační kurzy pro cizince

„My děkujeme EKS, vznášíme se do nebes štěstím, radostí a vděkem, že člověk poznal člověka! Český lid a českou zemi a kulturu a umění.“ Tuto básničku složili účastníci na posledním závěrečném setkání vzdělávacího cyklu „Poznáváme svou novou zemi“, jehož realizátorem je Evropská kontaktní skupina v ČR.

Evropská kontaktní skupina realizuje tento projekt již druhým rokem a jeho ukončení je plánované na červen 2010. Cílem projektu je přispět k plnohodnotné integraci cizinců a cizinek žijících v České republice prostřednictvím vzdělávání a zvyšování informovanosti, jak na straně samotných migrantů a migrantek, tak na straně české majority. Základem pro tento projekt byly výzkumy realizované EKS v dřívějších letech, z nichž vyplynulo, že nedostatečná informovanost české majority o životě cizinců a chybějící orientace a základní znalost o fungování hostitelské země u migrantů jsou jedním z překážek integrace. Cizinci jsou tak staveni do nerovného postavení ve společnosti, a často pak následně toto postavení vede k diskriminačnímu jednání ze strany majority. „Bydlím v České republice už dva a půl roku a stále jsem hledal něco, co by mi pomohlo lépe poznat českou historii, kulturu a chování lidí,“ říká jeden z účastníků a dodává, že právě kurz EKS pro něj byl velkou výzvou.

Projekt „Poznáváme svou novou zemi“ byl sestaven ze tří vzdělávacích kurzů, jejichž realizace probíhala v roce 2009. Každý kurz obsahoval 10 seminářů, které byly zaměřené na témata jako společenský systém, trh práce, česká historie a kultura, politický

systém v ČR, zdravotnictví nebo geografie. A protože celý projekt je koncipován tak, aby poskytoval účastníkům praktickou orientaci v české společnosti, kurzy byly doplněny také o různé workshopy a diskuse s politiky, pracovníky státních úřadů, neziskových organizací a dalšími odborníky z oblastí, ve kterých jsou účastníci vzdělávání. Výstupem z celého projektu bude učebnice, v níž migranti, kteří se nemohli kurzů zúčastnit, naleznou důležité informace. Její distribuce je plánována na konec května 2010.

Kurzy byly vedeny interaktivními metodami, které jsou zaměřené nejen na předávání informací, ale i zvyšování motivace k integraci a posilování sebevědomí. Velký důraz byl kladen na propojení získávání teoretických znalostí s praktickým nácvikem dovedností, které mohli absolventi kurzů okamžitě uplatnit. Jak říká jeden z účastníků: „Původní cíl byl zlepšit češtinu. Já jsem neměl žádná očekávání, jako co čekat a na jaké to bude úrovni, co tam bude a nebude. Kvůli tomu jsem neměl žádná očekávání. Z prvního dne, mě se tam líbilo, dalo se to poznat, že to je vysoká kvalita těch kurzů.“ Dalšími výhodami těchto kurzů jsou doba jejich pořádání, která byla přizpůsobena i pracujícím zájemcům, zajištění hlídání pro děti maminek, které také měly zájem se zúčastnit a v neposlední řadě také ten fakt, že projekt je podpořen grantem z Islandu, Lichtenštejnska a Norska v rámci finančního mechanismu EHP a Norského finančního mechanismu prostřednictvím Nadace rozvoje občanské společnosti, díky kterým byly kurzy zcela zdarma.

Absolventi těchto kurzů kromě certifikátu

Foto: EKS

za úspěšné absolvování kurzů dostávali také různé materiály, které jim měly pomoci zorientovat se v problematice. „Navíc mám hodně materiálů. Já jsem prohlédl to během prázdnin. Docela jsem svoje vnímání v České republice zlepšil a změnil jsem svůj pohled na Čechy a jak se tu žije,“ potvrdil jeden z účastníků.

Celý projekt EKS zahrnuje, kromě stěžejních kurzů, mnoho dalších aktivit, které zprostředkovávají život cizinců v ČR majoritní společnosti. Jednou z takových aktivit je vydání autobiografických deníků migrantů. Oslovení migranti napsali deník o svém životě v ČR, o zkušenostech s migrací a integrací do nové společnosti.

Životní příběhy osmi žen a mužů byly zveřejněny v upravené podobě a s komentáři výzkumných pracovníků projektového týmu v publikaci Deník migranta, deník migrantky. Pomocí mediální kampaně se EKS snažila prostřednictvím tohoto projektu přispět k vytváření reálného mediálního obrazu o životě a zkušenostech cizinců a cizinek žijících na území České republiky. Do těchto aktivit byla také zařazena výstava s názvem Životy „těch druhých“ aneb osudy cizinek žijících v ČR, která je putovní a stále ji můžete zhlédnout v různých městech České republiky. V nejbližší době bude prezentována na festivalu filmů s lidskoprávní tematikou Jeden svět v Brně. Tato výstava je tvořena fotografiemi a literárně ztvárněnými životními příběhy žen migrantek, které byly v první řadě publikovány ve stejnojmenné publikaci. Výstavu doplňují také kreslené komiksy s příběhy cizinců. •

Text: Lukáš Radostný, Petra Kozílková
o.s. META

ZAČLEŇOVÁNÍ CIZINCŮ DO ČESKÉHO VZDĚLÁVACÍHO SYSTÉMU

Nevládní nezisková organizace META o. s. – Sdružení pro příležitosti mladých migrantů se již od roku 2006 věnuje poskytování poradenství mladým cizincům v oblasti vzdělávání. Klientelu sdružení tvoří lidé ve věku od 6 do 39 let z více jak 30 zemí světa se všemi typy pobytu – od žadatelů o mezinárodní ochranu, azylantů či osob s doplňkovou ochranou po dlouhodobý nebo trvalý pobyt.

Důležitou činností občanského sdružení META je zajištění provozu Poradenského a informačního centra pro vzdělávání mladých migrantů, který byl podpořen v rámci 1. výzvy programu OPPA, tedy z prostředků Evropského sociálního fondu, státního rozpočtu České republiky a rozpočtu hl. m. Prahy.

V poradenském a informačním centru nacházejícím se na pražských Vinohradech (Rumunská 29, Praha 2) pomáhají odborní pracovníci svým klientům orientovat se v českém vzdělávacím systému, asistují při uznávání studia získaného v zahraničí, výběru školy, zprostředkovávají komunikaci se školou, pomáhají žákům a studentům s řešením složitých situací při studiu, hledají možnosti stipendií apod.

Další z klíčových aktivit tohoto projektu je kromě poskytování poradenství i realizace kurzů a dalších vzdělávacích aktivit. V průběhu roku 2009 tak sdružení META vytvořilo 11 vzdělávacích aktivit, kterými podpořilo zhruba 90 migrantů.

Stěžejními vzdělávacími aktivitami jsou jazykové kurzy češtiny jako cizího

jazyka, které mají buď podobu semestrálních jazykových kurzů, nebo letních kurzů intenzivních. Oba kurzy mají stejnou časovou dotaci, liší se ale svým obsahem a cílovou skupinou. Zatímco semestrální kurzy jsou určeny zájemcům na různých úrovních (začátečníci, mírně pokročilí a středně pokročilí) a různých věkových skupin (první stupeň ZŠ, druhý stupeň ZŠ, starší 16 let), letní intenzivní kurzy jsou primárně určeny dětem, které jsou v ČR krátce a které nastoupí v září nadcházejícího školního roku poprvé do českých škol. Cílem letních intenzivních kurzů je, aby si děti osvojily základní jazykové dovednosti pro orientaci v českém vzdělávacím systému a pro komunikaci s učiteli a spolužáky. Vzhledem k brzkému nástupu dětí do školy bývá důraz ve výuce kladen na slovní zásobu ze školního prostředí. Z gramatického hlediska se děti seznamují se základními slovními druhy a zároveň se procvičují v psaní abecedy latinkou.

Plán jednotlivých lekcí semestrálních kurzů se povětšinou odvíjí od konkrétních jazykových znalostí frekventantů a je ovlivněn i věkovou strukturou. V současné době META pracuje na vytvoření diagnostiky úrovně znalosti českého jazyka, na základě které budou zájemci o kurz rozřazeni do skupin. Současně tak dojde ke sjednocení a nastavení plánů jednotlivých lekcí.

Kromě těchto hlavních vzdělávacích aktivit otevřela META minulý rok i další kurzy jakými byly například přípravné

Letní kurz
Foto: META

kurzy na studium na středních školách, nebo přípravné kurzy na přijímací řízení na VŠ. V roce 2010 se META chystá zopakovat realizaci úspěšných vzdělávacích aktivit, které budou navíc doplněny o další zajímavé projekty na poli vzdělávání mladých migrantů.

Vedle poskytování podpory klientům z řad cizinců se v posledních dvou letech META věnuje též podpoře pedagogů při práci s žáky-cizinci. Formou kurzů, seminářů a odborných workshopů se snaží mezi učiteli šířit příklady dobré praxe a poskytovat návody jak zvládat začleňování žáků s nízkou úrovní znalosti českého jazyka atd. K tomuto účelu připravili odborní pracovníci sdružení i webový informační portál pro pedagogické pracovníky www.inkluzivniskola.cz. Cílem tohoto projektu podpořeného z prostředků MŠMT je soustředit dostupné informace a materiály o začleňování žáků-cizinců do českého vzdělávacího systému, češtině jako cizím jazyce, pedagogické práci v kulturně a jazykově heterogenním prostředí aj. Současně by měl sloužit jako platforma pro výměnu zkušeností a sdílení osvědčených metod pro práci s žáky, kteří se v českých lavicích ocitli teprve nedávno. •

NGUYEN MAI ANH vítězka české soutěže Miss Vietnam

Osmnáctiletá studentka gymnázia z Prahy NGUYEN MAI ANH, se stala vítězkou soutěže Miss Vietnam v ČR a uspěla i v klání nejkrásnějších Vietnamek v Evropské unii. Při volbě Miss Vietnam EU 2009, která se konala v bavorském městečku Maisach-Gernlinden, skončila na druhém místě. Její konkurenci tvořilo 35 dívek z celé Evropské unie. Nguyen Mai Anh se svými 173 centimetry patřila mezi nejvyšší kandidátky. Narodila se v Německu, mluví spisovnou češtinou, ale umí i perfektně vietnamsky.

Jak se změnil Váš život po soutěži? Zapůsobilo vaše vítězství i na váš vztah s kamarády ve škole?

Kamarádi mě vnímají úplně stejně, hrozně moc mi to přejí. Kamarádi, známí, příbuzní jsou na mě moc pyšní, z čehož mám i já radost. A jak mě to změnilo? Tak, mám teď hodně nabídek, hodně důležitých společenských akcí. Největší problém je, že letos maturuji, a jsem časově hodně omezena, ale dodělat střední školu s maturitou chci určitě. Jinak mi to život nezměnilo, spíše se cítím příjemně, že mě lidé poznávají, ale jako nějaká celebrita se nevidím, to zase ne.

Kdo Vás do této soutěže přihlásil?

Přihlásil mě tam můj tatínek, to byl jeho nápad. Já jsem byla proti, řekla jsem, že na to v žádném případě nemám. Tatínek ale říkal, že nejde ani tak o vítězství, jako o to, že se seznámím s novými lidmi, se stejně starými vietnamskými děvčaty... no přesvědčil mě.

Co teď s titulem Miss Vietnam v ČR?

Ráda bych otevřela naši komunitu české komunitě, aby se Češi dozvěděli víc o vietnamské kultuře, mentalitě, zvycích atd. Nedávno jsem se stala patronkou občanského sdružení Info-Dráček, a právě třeba toto mi umožňuje reprezentovat vietnamskou komunitu.

V České republice žije početná vietnamská komunita, pořádají mnoho akcí. Jednou z nich je i soutěž, ve které jste zvítězila. Zúčastňujete se podobných krajských setkání často?

Samozřejmě, jsem společenská a mám tyto akce ráda. Je to příjemné rozptýlení od každodenních školních povinností, a navíc se většinou seznámím s milými lidmi, už jsem se zúčastnila několika takových akcí. Pomáhám při nich jako dobrovolnice, například pro Klub Hanoi, MamaPapa, při Dni dětí, který organizují Vietnamci.

V jednom magazínu jste uvedla, že jste takové „banánové dítě“? Tedy pro

úplnou představu: zvenku žlutá a uvnitř bílá. Co to přesně znamená?

To znamená, že na první pohled mě lidé vnímají jako Asiatku-Vietnamku, příslušnici žluté rasy. Já se však uvnitř cítím bílá, přemýšlím jako Češka, zkrátka jsem se počestila. Sice jsem se narodila v Německu, ale v Čechách žiju už od svých pěti let. Nikdy jsem nežila ve Vietnamu, vietnamskou jsme měla jen výchovu v rodině.

Cestujete často do Vietnamu a jaké jsou vaše pocity, když tam pobýváte?

Ve Vietnamu jsem byla celkem třikrát, naposledy to bylo před šesti lety. Jedu tam vlastně jako na dovolenou, mám moc ráda tamější teplé podnebí, exotiku, vietnamská jídla, tropické ovoce... Rozdíl oproti běžné dovolené je hlavně v tom, že se zároveň setkám se svými příbuznými, s babičkou a dědečkem, se sestřenicí, bratřenci... Vždy se na ně velice těším a také mě moc baví pro sebe tuto zem objevovat.

Jak vidíte rozdíl mezi vietnamskou a českou kulturou?

Právě ve výchově. Například ve vietnamských rodinách jsou vztahy mezi jejími členy otevřenější, všichni příbuzní mezi sebou udržují čilé kontakty, často se navštěvují. V českých rodinách mají mezi sebou pevný vztah jenom děti, rodiče a prarodiče. Například když se ve Vietnamu slaví lunární Nový rok, shromáždí se všichni možní příbuzní, a to je doopravdy obrovská rodina.

Říká se, že Češi jsou ve svém chování vůči cizincům spíše chladní. Jaká je Vaše zkušenost?

V životě jsem, od malička, nikdy neměla problémy. Ve škole s kamarády nebo na ulici se mi nestalo, že by mě někdo špatně oslovil nebo pro mě měl nějaké narážky, nadávky. Nikdy jsem neměla žádný problém, proto nemám pocit, že by byli Češi k cizincům netolerantní. Ne! Hlavně si myslím, že v současné době je už dnešní mladá generace na cizince

zvyklá. Vnímá, že svět je otevřený, nemá s tím žádný problém, vůbec.

Chodíte do české školy a máte určitě spoustu českých přátel. Myslíte si, že tohle ovlivňuje hodně Vaše myšlení, chování a styl života?

Samozřejmě se liším od Vietnamky žijící ve Vietnamu. Já už jsem taková počestná. Určitě mě lidé a prostředí, ve kterém se pohybuji hodně ovlivnilo.

Co byste svým českým přátelům chtěla povědět o Vietnamu a Vietnamcích?

Vietnam je jednoduše krásná země. V dnešní době už není potřeba vnímat ji jen jako chudou zemi, stává se z ní výborná turistická destinace. Poradila bych všem přátelům, ať ji navštíví. Vietnamci jsou velice otevření, přátelští, usměvaví, nemají problém se s vámi seznámit a ze srdce rádi vám pomoci.

Jaké české zvyky a tradice se Vám nejvíce líbí?

Já mám ráda Vánoce, i když Vietnamci Vánoce neslaví. Jsem tu odmalička, slavím je s kamarády, rodiči. Každý rok se na Vánoce těším jako malá holka.

Jaké je Vaše oblíbené české jídlo? Svíčková s houskovými knedlíky.

A jaké vietnamské jídlo byste doporučila Čechům?

Rozhodně bych jim doporučila ochutnat závitky, mají je rádi snad všichni. Pho je velice oblíbené. Moje nejoblíbenější jídlo je bún cha. Dělá se z grilovaného masa na ohni, jí se s nudlemi z rýže a sladkokyselou rybí omáčkou.

Věnovala jste část svojí finanční odměny na humanitární účely a pomoc dětem postiženým dioxiny ve Vietnamu. Chcete se v budoucnu dále věnovat charitativním činnostem?

Až jednou budu vydělávat a bude to na dobrou věc, tak proč ne. Člověk má z takové pomoci dobrý pocit. Musíme si pomáhat. •

Text: Pavla Frýdlová

LUNÁRNÍ NOVÝ ROK TET NGUYEN DAN

Oslava Nového lunárního roku, který slaví obyvatelé jihovýchodní Asie, je svátkem posuvným, letos připadl na 14. února. Pro mnohé Vietnamce u nás, zejména pro ty prodávající ve stáncích, tržnicích a večerkách, otevřených dlouho do noci, to jsou jediné dva dny volna v celém roce. Vzhledem k tomu, že svátek Tet je především svátkem rodinným, intimním, pozval Svaz Vietnamců v ČR (spolu s dalšími organizacemi Vietnamců a přátel Vietnamu) své hosty do restaurace Little Hanoi v tržnici Sapa o několik dní dříve. Pořadatelé připravili kulturní i kulinářský program, v jehož průběhu dali svým hostům nahlédnout do tradic, spojených s tímto svátkem, který v sobě spojuje naše Vánoce, oslavu Silvestra i velikonoční vítání jara.

Vypravila jsem se do tržnice SAPA v Libuši o něco dříve, abych se setkala s předsedkyní občanského sdružení Klub Hanoi, vietnamistkou Evou Pechovou, která si i v ruchu příprav našla čas odpovědět na pár otázek. Ty problémové, týkající se stinných stránek života třetí největší cizinecké komunity v ČR (Vietnamců žije podle statistik z roku 2009 kolem 65 000), jsme vzhledem k svátku odložily na příště (vrátíme se k nim v příštím čísle Bulletinu, zejména ke zprávě Stop pracovnímu vykořisťování...).

Klub Hanoi (<http://www.klubhanoi.cz>) vznikl v roce 2004 z popudu tehdejších studentů vietnamistiky s myšlenkou propagace vietnamské kultury a integrace Vietnamců do české společnosti s důrazem na zachování jejich kulturní identity. Většinu lidí zůstávají vietnamské tradice utajeny, neznají nic z vietnamské kultury ani ze složitých dějin Vietnamu a Klub Hanoi chce mimo jiné organizováním společných vietnamsko-českých kulturních akcí odbourat vzájemné předsudky a komunikační a kulturní bariéry.

„Od počátečního zaměření na propagaci vietnamské kultury jsme postupně přešli na vzdělávání a integraci Vietnamců, zejména těch z poslední vlny přichozích, lidí, kteří jsou nejméně vzdělaní, nejméně integrování. Tomu se věnujeme hlavně poslední rok,“ říká Eva Pechová. „Od května 2009 sídlí přímo v obchodním areálu SAPA kontaktní a informační centrum. A od října běží první cyklus integračních kurzů, které se nevěnují jenom zvládání češtiny, ale seznámení se s českými realitami, včetně základů práva, celého správního systému, toho, jak funguje zdravotní pojištění atd. Tyto kurzy jsou velmi intenzivní, šest vyučovacích hodin týdně, po dobu půl roku. Realizujeme je společně se vzdělávací firmou InBIT, která

se zaměřuje na vzdělávání sociálně vyloučených skupin. Je o ně obrovský zájem, k zápisu prvního běhu (budou tři) se přihlásilo 120 lidí, mohli jsme jich vzít jen 20. V rámci tohoto programu rovněž kvalifikujeme mladé Vietnamce na poradce, lektory a tlumočníky, aby mohli sami školit dál a komunita byla soběstačná. Mnozí mladí umí dobře oba jazyky, ale to ještě neznamená, že umí tlumočit, tlumočení je velmi náročná činnost, předpokládá rozsáhlé znalosti souvislostí, kultury, reálií, povědomí o etice práce tlumočnicka atd. Poslední částí dvouapůlletého projektu Integrační vzdělávání vietnamských migrantů hrazeného z Evropského sociálního fondu, bude vzdělávání institucí a organizací, které s vietnamskou komunitou u nás pracují nebo chtějí pracovat. Nabídneme tento cyklus neziskovým organizacím i státním institucím.“

Eva Pechová se šla věnovat posledním přípravám a uvítání prvních hostů, mezi nimiž bylo i několik desítek občanů Libuše, vesměs staršího věku, kteří přišli se svými vietnamskými sousedy oslavit jejich svátek. U vchodu do slavnostně vyzdobeného sálu dostali přichozí spolu se skleničkou na uvítanou poslední číslo časopisu Viet Magazín a malou červenou

Několik desítek občanů Libuše přišlo se svými vietnamskými sousedy oslavit jejich svátek.

Foto: Tran Vu Van Anh

brožuru o Tet a jeho tradicích. A ujali se jich mladé Vietnamky v tradičním úboru „ao dai“, moc jim to v něm slušelo, jen se v těch lehounkých šatech a střevíčkách nedalo přejít pár stovek metrů sněhem do buddhistického chrámu. A tak se mým průvodcem stal ochotný Jaroslav Picka, šéfredaktor časopisu Viet Magazín, autor knížky Vietnam – země pod obratníkem Raka. Podle počtu návštěvníků nevypadá, že by pro Vietnamce, zejména mladé, byla návštěva chrámu tolik podstatná, spíše než u domácího oltářiku. Duše zemědělských předků totiž nikdy neopouští rodinu, v představách Vietnamců se na jejich životech podílejí i nadále. Je tedy třeba jim položit na oltářik potřebně dary: ovoce, květiny, jídlo a vonné tyčinky, jejichž kouř přenáší obětiny do světa předků. Úcta k předkům, stejně tak jako úcta ke starším osobám je pro Vietnamce neméně důležitá jako děti, které jsou chápány jako rodinné stříbro a na jejichž vzdělání je kladen mimořádný důraz.

Po návratu do velkého sálu restaurace Little Hanoi, v jehož čele stál jeden takový tradiční oltář, nazdobený spoustou květů a ovoce, začal kulturní program, v němž se střídalo mluvené slovo s tancem a pěvec-

kými vystoupeními. Nejvíc mě zaujala hra na jednostrunný nástroj dan bau a nádherný hlas mladičké zpěvačky, která střídala vietnamské a české písničky. Mezitím mladé dívky vysvětlovaly u stánků plynou češtinou jednotlivé výrobky, vážící se ke svátku Tet a předváděly, jak se krájí tradiční slavný novoroční koláč bánh chung, jakýsi čtvercový bochánek, vyrobený z lepkavé rýže, fazolí, vepřového masa, zabalený do velkých listů dong a převázaný bambusovými vlákny. Ochutnali jsme i další vietnamské pokrmy, jako jarní závitky a obalované tygří krevety, sladkosti i cizokrajné ovoce.

K svátku nového roku patří nerozlučně jarní květy: větévka nebo dokonce celý stromek meruňky či broskvoně. Větvička li xi není jen dekorativní, slouží zároveň jako obrana proti nepřátelským silám. Jen nevím, zda to platí i pro tu, která díky nočnímu mrazu nerozkvetla. Jako všichni návštěvníci oslavy svátku Tet jsem jednu takovou větvičku dostala na rozloučenou spolu s červenou obálkou s vloženou bankovkou pro štěstí a poděkováním za účast na oslavě Nového lunárního roku, roku tygra. Tygr je zvíře divoké a silné, ale zároveň nevypočitatelné a nejisté. Takový bude podle Vietnamců i následující rok. •

Ochutnejte!

Vietnamský recept: JARNÍ ZÁVITKY

Ingredience pro 20 závitků

- 300 g vepřového mletého masa
- 1 vejce
- 30 g skleněných nudlí
- 1/2 kedlubny
- 1 mrkev
- 20 g hub – Jidášovo ucho
- 20 g hub – sušené houby
- 1 cibule
- pepř, sůl, rybí omáčka
- fazolové klíčky
- olej
- voda, pivo
- rýžové papíry

- Maso vložíme do velké nádoby.
- Skleněné nudle vložíme do teplé vody, aby změkly, nastříháme na 5 cm dlouhé kousky.
- Houby vložíme do teplé vody, aby změkly, poté je nakrájíme na drobné nudličky.
- Kedlubnu a mrkev oloupeme a také nakrájíme na drobné nudličky na – cca 2cm.
- Cibuli pak nakrájíme nadrobno.
- Přidáme 1 vejce, sůl, pepř a omyté fazolové klíčky, skleněné nudle promícháme rukama.
- Do hlubšího talíře nalijeme teplou vodu, nebo použijeme pivo.
- Rýžový papír navlhčíme do vody nebo do piva, počkáme, až papír změkne. Vložíme přiměřené množství nádivky, levou a pravou stranu papíru přehneme, a pak srolujeme.
- Závitky smažíme dozlatova a křupava v rozpáleném oleji na mírném ohni.
- Hotové závitky jíme spolu se sladkokyselou rybí omáčkou, rýžovými nudlemi.

Text: Iveta Kováčová

NAJDI SVOU OVCI

Ing. Jana Fischerová

Východní mentalita jinakost obyvatel Asie, je v Mongolsku snad nejzřetelnější. Pokud si s někým dáte schůzku možná dorazí, možná nedorazí. Znamé „maňana“ ve stejném praktickém významu v mongolštině „margaš“ říká, že čas a prostor nemají v Mongolsku cenu. Asi proto, že obojího mají Mongolové nadmíru. Možná i proto mají výjimečnou pozorovací schopnost. Pastýř bez problémů najde svou ovci v cizím stohlavém stádu, kočovník bezchybně nachází cestu z nekonečných stepů nebo pouště.

Chtělo by se ve zkratce použít slova stokrát vyřčená, snad z bible nebo z nezměrné duše člověčí vzešlá, „budme všichni bílé mírumilovné a vstřícné ovce a s očima ulepenýma láskou najdeme svou ovci... cestu k druhému“.

Pro Mongoly je každý cizinec zajímavým předmětem k diskusi. K té většinou dojde až v jurtě, kam vás bez váhání pozvou. Pozvou vás v kteroukoliv denní či noční hodinu. Vzhledem k rozlehlosti krajiny vědí, že neposkytnou-li přístřeší, můžete do rána zahynout, protože k další jurtě jsou to desítky kilometrů větrnou mrazivou nocí plnou vlků. Obvykle vám nabídnou, a není vhodné odmítnat, obrovské množství různých nezvyklých

mléčných výrobků, tučné skopové maso, vodku a legendární kumys – ajrak, což je řídké zkvašené kobyli mléko připomínající zkvašenou syrovátku, s malým obsahem alkoholu. Mongolové ho při přátelském posezení během odpoledne vypijí dva až tři litry na osobu. Dáte-li najevo přirozenou lidskou úctu a zájem, je dokonce možné požívatinu slušně odmítnout.

Všichni naprosto jednotně nedají na své rodné Mongolsko dopustit. „Nepřišli jsme za lepším, ale poznávat jiné země,“ říkají jako bezstarostní turisté. Většina Mongolů žijících v Česku ale pracuje v podnicích, kde by mohli, ale prý nechtějí pracovat tuzemští lidé. V Blansku žije největší mongolská komunita u nás, obíhají kůži volanty pro luxusní automobily. V Havlíčkově Brodě šijí pro západoevropany spodní prádlo. Pracují deset i více hodin denně, šest dnů v týdnu. Chtějí si našetřit peníze a vrátit se domů. Z platu deset tisíc korun ale mnoho neušetří, a tak zůstávají déle. Nepracovní čas tráví většinou na podnikových ubytovnách nebo v pronajatých bytech. Tam vzpomínají na své děti, které nechali u příbuzných. V očích nesmazatelný obraz širých travnatých plání, které zanechali tam daleko na východě, u nich doma.

Může jinakost Mongolů nebo snad margaš nebo nedůvěra k novinářům mohou za to, že je s nimi tady v Česku velmi těžké navázat rozhovor, aniž by se dříve nebo později cítili zneužití?

Možná je na vině spíše jazyková bariéra, kterou nelze zcela překročit, ani když se tu jako potomek svých mongolských rodičů narodíte.

Samozřejmě nejen o lidi přirazivší z Mongolska pečuje starostka Havlíčkova Brodu **Jana Fischerová**, které jsme se ptali:

Byla jste někdy v Mongolsku?
V Mongolsku jsem nikdy nebyla.

Od kdy evidujete nárůst Mongolů ve svém městě?
Počet Mongolů se v našem městě zvyšuje od roku 2007.

Jak vnímají občané města HB Mongoly, změnilo se něco? Jak se situace vyvíjí?
Občané našeho města vnímají příslušníky mongolské komunity s obavami, které byly přiřiveny příslušníky Národního odporu a Dělnické strany. Ti v našem městě demonstrativně pálili mongolskou vlajku, před místními základními a středními školami rozdávali letáky s rasistickými

texty a protimongolskou tematikou a rovněž tyto letáky vhažovali do domovních schránek místních občanů. Nyní se situace trochu zklidnila, nicméně situace v našem městě není zcela stabilizovaná.

Jaké problémy řeší Mongolové, občané a Vy právě teď?

Mongolové řeší zaměstnání, bydlení a výuku češtiny, my přípravu nového projektu na začleňování cizinců v našem městě.

Myslíte, že bude v HB Mongolů přibývat, nebo že vbrzku opustí město?

To, že by hromadně opustili naše město, si nemyslím, neboť u nás pracovali již v době před revolucí v roce 1989 (výměnné pobyty). Během loňského roku se ale jejich počet v našem městě přece jenom snížil. Jak se bude tahle situace vyvíjet v budoucnu, je těžké určit, protože do jisté míry bude záležet také na nastavení státní politiky.

Jaké akce, opatření týkající se Mongolů, plánuje město?

V minulém roce jsme počali realizovat pilotní projekt společně s odborem azylové a migrační politiky MV ČR. Mezi

čtrnáct aktivit jsme zařadili také sociální a demografickou analýzu, vzdělávání dětí pomocí mimoškolních aktivit, pořádáme kurzy českého jazyka pro dospělé, vzdělávání pedagogů s výukou češtiny pro cizince, odborné semináře pro zdravotnický personál. Dozvědí se jak pracovat s cizinci, otevřeli jsme poradnictví, posilujeme povědomí lidí o daných skutečnostech, poskytujeme informace vedoucí k sociálnímu začleňování, zajišťujeme výukový materiál do škol (učebnice, slovníky, konverzace), pořádáme basketbalové turnaje v žáky ZŠ. Maminky na mateřské dovolené získávají praktické dovednosti, pro všechny pořádáme motivační výlety. V tomto projektu bychom rádi pokračovali i v letošním roce.

Co máte na Mongolech ráda, sblížila jste se s někým z nich, zažila s nimi něco zajímavého?

Některé z nich znám osobně, byla jsem dokonce pozvána do rodiny v rámci projektu Rodina od vedle. Někteří z nich český jazyk ovládají velmi dobře, privatně podnikají a pomáhají ostatním se začleňováním do společnosti. Vnímám, jak je velice důležité, aby uměli jazyk národa, kam se přestěhovali, kde žijí...

Bohužel, ze zkušeností nejen s Mongoly víme, že umět česky „jinakým cizincům“ k tomu, aby lépe splynuli s místními obyvateli, nestačí. A tak souběžně s iniciativami města pro začleňování cizinců neúnavně probíhá i tichý, nebo hlasitý protest proti Mongolům žijícím v jejich městě. V Havlíčkově Brodě žije momentálně více než pět set Mongolů a stejný počet Vietnamců.

Aktivisté hnutí Národního odporu upozorňují na problematiku přílivu Mongolů a dávají jasně najevo, že s tím nesouhlasí. Diskutovali a přesvědčovali místní obyvatele nápisy „Máme 1200 nezaměstnaných bývalých sklářů, tak na co potřebujeme nepřizpůsobivé občany z Asie?“ nebo „99 % obyvatelstva tu nechce nepřizpůsobivé přistěhovalce!“ Radnice ve spolupráci s různými organizacemi jako je Společnost přátel Mongolska odpovídají tím, že pořádají akce s podtitulem „Žijeme v jednom městě“ v místním parku postavili originální mongolskou jurtu. Podobných pokusů o multikulturní integraci bychom našli mnoho.

V Havlíčkově Brodě a v Blansku žije největší mongolská komunita. A jako jinde ani tam to nemají jednoduché. •

Foto: Archiv

Text: S.Z.

PLZEŇSKÝ PROJEKT ŘEŠÍ INTEGRACI CIZINCŮ

S koncem roku 2009 skončila v Plzni i realizace II. a III. etapy projektu Integrace cizinců na úrovni samosprávy – řešení problematiky osob migrujících za prací na území města Plzně, který za finanční podpory Ministerstva vnitra České republiky realizuje Odbor sociálních služeb Magistrátu města Plzně.

Pro nezasvěcené je nutno zmínit, kdy a jak Statutární město Plzeň s realizací aktivit v oblasti integrace cizinců začalo. „Projekt začal v říjnu 2008, kdy počet cizinců v Plzni prudce vzrostl. Situace cizinců v oblasti zaměstnanosti, bydlení se zhoršovala ze dne na den, pozitivní perspektiva vývoje a možnosti řešení byly v nedohlednu. Výzvou pro aktivní přístup města na poli cizinecké problematiky byla zároveň obava z nárůstu kriminality cizinců a projevů nesnášenlivosti ze strany veřejnosti,“ vysvětluje Zuzana Slezáková z Odboru sociálních služeb Magistrátu města Plzně, který je realizátorem zmíněného pilotního kontinuálního projektu.

Realizace I. etapy projektu oficiálně odstartovala 1. října 2008, v současné době je připravována již etapa IV., která reaguje na aktuální požadavky v oblasti integrace cizinců a navrhuje realizaci takových aktivit, které již přímo navazují na opatření uskutečněná během předchozích etap projektu. V rámci zmíněného projektu bylo nejprve provedeno zmapování pohybu, počtu, životních podmínek a potřeb cizinců žijících a pracujících na území města Plzně. Na základě výstupů z tohoto monitoringu město Plzeň iniciovalo vznik Kontaktního centra pro cizince, které od prosince 2008 do června 2009 poskytovalo terénní služby, osobní asistenci a poradenství cizincům na území města. Na aktivitu

Kontaktního centra navázalo od července 2009 Centrum na podporu integrace cizinců zřízené Správou uprchlických zařízení MV ČR pro Plzeňský kraj. „Vznik tohoto centra je součástí projektu, který má za cíl vytvořit prostor pro dlouhodobou a koncepční podporu integrace cizinců. Centrum cizincům zajišťuje informační a poradenskou činnost v oblasti sociální a právní, realizuje jazykové, sociokulturní a další vzdělávací kurzy pro cizince,“ doplňuje vedoucí centra Zuzana Sermešová.

V září loňského roku uspořádal Odbor sociálních služeb 1. celostátní konferenci statutárních měst ČR na téma Integrace cizinců na úrovni samosprávy Plzeň 2009, jejímž cílem bylo začít s odbornou mezigorovou diskuzí na téma integrace cizinců na úrovni samosprávy. Tento počín je na národní úrovni vnímán jako průlomový a zásadní pro jednotný postup měst a obcí v problematice osob migrujících za prací.

Odbor sociálních služeb dále v říjnu loňského roku realizoval při příležitosti tradičních Havelských trhů multikulturní festival Svět začíná v Plzni. Akce na plzeňském náměstí nabídla návštěvníkům hudební a taneční vystoupení zástupců etnických minorit – v rámci festivalu bylo možno zhlédnout ukázky kultury vietnamské, mongolské a ukrajinské menšiny, k vidění byla i populární výstava velkoformátových komiksů CZECH MADE? pojednávající o osudech cizinců, kteří do České republiky přišli za prací a vidinou lepší budoucnosti. Výstavu svých výtvarných děl připravili i zahraniční studenti Ústavu umění a designu ZČU v Plzni, povědomí o problematice cizinců si mohli občané města Plzně rozšířit také prostřednictvím

Náměstkyne primátora Plzně JuDr. Marcela Krejsová na multikulturním festivalu Svět začíná v Plzni.

Foto: Archiv

projekcí filmů z festivalu dokumentárních filmů o lidských právech Jeden svět. Příslušníci Služby cizinecké policie ČR, kteří s Odborem sociálních služeb dlouhodobě a intenzivně spolupracují, umožnili běžným občanům nahlédnout do zákulisí své práce prostřednictvím speciálního moderního pracoviště pro odhalování padělaných dokladů – tzv. Schengenbusu. I přes nepřízeň počasí se festival Svět začíná v Plzni setkal se zájmem široké veřejnosti a všichni, kteří se nezalekli deště a zimy, byli odměněni ochutnávkou specialit z národních kuchyní různých států a nevšedními kulturními zážitky. V rámci projektu jsou také pro cizince v Plzni pravidelně organizovány jazykové kurzy českého jazyka a další vzdělávací aktivity.

Během realizace dosavadních etap projektu, jejichž cílem byla především stabilizace situace v oblasti cizinecké problematiky, město Plzeň prokázalo, že i obec či město může být klíčovým aktérem i v tak nedosažitelném a neovlivnitelném, jakým je integrace cizinců. Město Plzeň se problematikou integrace cizinců zabývá dlouhodobě. Již v roce 2005 zařadilo cizince jako cílovou skupinu do komunitního plánu. Podle rezortní náměstkyne primátora města Plzně JUDr. Marcely Krejsové, v jejíž dikci je i integrace cizinců, je koncepční a dlouhodobá práce s cizinci nezbytná: „Naše práce je stálým hledáním správných nástrojů, které nám pomohou stabilizovat situaci v oblasti začleňování cizinců. Ať chceme nebo ne, naše budoucnost je s cizinci úzce spojena – a je jedno, zda ji nazveme multikulturní, transformační nebo kosmopolitní.“ •

Text: Redakce

NA ZEMĚKOULI NEJSOU CIZINCI – KAŽDÝ JE ODNĚKUD

* * * * *

Evropská unie chce, aby imigrantům, kteří legálně žijí na území Unie, udělila stejná práva, jaká mají i občané EU. Počítá s tím takzvaný Stockholmský program, který má stanovit priority pro oblast vnitra a justice v EU pro roky 2010 až 2014. „Evropská unie musí zajistit férové zacházení s občany třetích zemí, kteří žijí legálně na území členských států. Důkladnější integrační politika by se měla zaměřit na poskytnutí stejných práv a povinností, jaké mají i občané EU,“ uvádí Unie v programu.

Současný návrh sice není právně závazný a představuje jen určitou strategii, není však vyloučeno, že se jej časem pokusí „přetavit“ v závaznou unijní směrnici. Češi by se v takovém případě postavili, podle ministra vnitra Peciny, proti. Nelíbí se jim sice ani Stockholmský program, ale blokovat jej celý nehodlají, protože jde jen o deklaraci. V případě legislativního návrhu by však situace byla již jiná.

* * * * *

Státy Evropské unie loni poskytly nějakou formu ochrany 76.300 žadatelům o azyl. Nejvíce se to týkalo občanů Iráku, kteří tvoří 22 procent z osob, kterým byl nějaký ochranný status v EU udělen. Za nimi následují Somálci (12 %), Rusové (10 procent) a Afghánci (7 %). Přibližně dvě třetiny případů evropské statistice zaznamenali ve Francii, Německu, Británii, Švédsku a Itálii.

Obecně se dá říci, že rozdíl v počtech jsou však mezi jednotlivými státy 27členné Evropské unie velmi odlišné. Zatímco ve Francii ochranu získalo 11.500 žadatelů o azyl, tak třeba v Česku to bylo jen asi 260, na Slovensku pak 100.

Ze zmiňovaných 76.300 osob například přibližně 40.000 získalo status uprchlíka

a 10.800 povolení k pobytu z humanitárních důvodů.

* * * * *

Ve Francii vyhlásili na prvního března Den bez přistěhovalců. Francouzská asociace La Journée sans immigrés chtěla upozornit zbytek společnosti, že imigranti nejsou zátěží, ale nezbytností pro normální chod země. Sdružení vyzvalo pět milionů původem cizinců žijících ve Francii k iniciativě „24 hodin bez nás“, která proběhla 1. března, a vybídla 8 % aktivní populace, aby po dobu jednoho dne nevyvíjela žádnou pracovní činnost. Důvod akce organizátoři vysvětlují tím, že pojem imigrant ve Francii nabývá stále silnější pejorativní konotace a většinou „podřadná“ práce vykonávaná cizinci je vnímána jako nedůležitá. Celou akci však bohužel doslova sfoukla víchřice Xynthia, která přes víkend profičela Francií s výsledkem 50 mrtvých a obrovských materiálních škod. Francouzi se tak momentálně zabývají odstraňováním následků přírodní katastrofy než vztahem ke svým spoluobčanům.

* * * * *

Dánsko plánuje desetinásobné zvýšení „stimulační odměny“, kterou poskytne imigrantům za to, že odjedou zpět do své vlasti. Každému přistěhovalci ochotnému natrvalo opustit tuto severskou zemi vyplatí až sto tisíc dánských korun (342 tisíc Kč). Dosud Kodaň nabízela přistěhovalcům za návrat do vlasti 11 tisíc dánských korun.

Suma je určena „obyvatelům nezápadních zemí, kteří se nedokážou začlenit do dánské společnosti a které by tato významná částka mohla motivovat k odchodu“.

* * * * *

Španělská vláda spustila kampaň na dobrovolný odchod imigrantů ze země. •

Nezaměstnanost se v prosinci minulého roku vyšplhala na rekordních 19,5 procenta a mezi zahraničními pracovníky je ještě o deset procent vyšší

Podle údajů španělského Národního statistického střediska loni v zemi žilo 5,6 milionu lidí nešpanělského původu, což představuje 12 procent obyvatelstva.

* * * * *

Přistěhovalci v Německu by do budoucna mohli podepisovat smluvní závazek k integraci do německé společnosti. Smlouva by měla obsahovat závazky pro obě strany, a měla by zahrnovat příslib, na jakou formu pomoci se přistěhovalci budou moci spolehnout, ale taky co se od nich očekává.

Cizinci by se ve smlouvě například museli zavázat, že uznávají rovnoprávnost mezi mužem a ženou, a samozřejmostí by byla snaha ovládat německý jazyk.

* * * * *

Philipp Rösler, 36letý vystudovaný lékař vietnamského původu, vede německé ministerstvo zdravotnictví, které patří ke klíčovému resortům. Liberál Rösler se narodil v roce 1973 ve Vietnamu. Jako devítiměsíční dítě ho však adoptoval německý pár.

* * * * *

Uprchlíky z válečných zón bude Izrael přijímat dál, podle slov premiéra Benjamina Netanjahu si ale nemůže dovolit, aby ho zaplavily tisíce nelegálních pracovníků. Izraelská vláda schválila plány na stavbu zdi podél hranice s Egyptem, a tím se rozhodla uzavřít jižní izraelské hranice před „narušiteli a teroristy“. Stavba zdi potrvá dva roky, vyžádá si v přepočtu téměř pět miliard korun, a její součástí bude i kamerový systém, který pomůže bezpečnostním složkám odhalit nelegální imigranty. •

Co se DĚLO, Co se DĚJE, Co se BUDE DÍT

Úřady práce přestanou cizincům ze zemí mimo EU až na výjimky vydávat pracovní povolení. Život se podle deníku výrazně ztíží i cizincům, kteří v Česku již pracují – když se přiblíží vypršení jejich pracovního povolení, úřady práce budou nutit zaměstnavatele, aby deklarovali pracovní místo jako volné. Mohou tak posoudit, zda na něj mají domácího uchazeče. Přísnější postup úřadům práce naordinovalo ministerstvo práce a sociálních věcí, opatření by se mělo týkat hlavně nekvalifikovaných zaměstnanců ze třetích zemí.

Občanští demokraté už vědí, jak by měla vypadat česká společnost za deset let. Zapomeňte na Prahu prošpikovanou etnickými ghety po vzoru Londýna. „Multikulturalismus považujeme za mrtvý koncept,“ stojí v konečné verzi dokumentu Vize 2020, který ODS zveřejnilo v sobotu na ideové konferenci v Brně. Téma imigrace prochází programem na několika místech ODS má obavy z uzavřených menšin. Uvažují také, že by se děti cizinců učily základy české legislativy. Podle Vize 2020 ale nejde jen o zákony: „Imigranti se musí integrovat

a respektovat demokratické a kulturní hodnoty evropské společnosti.“

Pokud by počet obyvatel České republiky dlouhodobě nezvyšovala migrace ze zahraničí, snížil by se do roku 2065 počet obyvatel země o více než 1,8 milionu.

V případě, že by lidé nemigrovali ze zahraničí ani mezi jednotlivými regiony země navzájem, snížil by se podle projekce počet obyvatel ve všech krajích o 13 až 23 procent. Nejvíce by podle demografů ubylo obyvatel v Praze, kam migranti míří nejčastěji; metropole by přišla o více než 280.000 obyvatel. Nejméně by se naopak snížil počet obyvatel Libereckého kraje a Vysočiny.

Od podzimu bude možno na Univerzitě Hradec Králové studovat třeba islám. Muslimská kultura bude jednou z těch, kterou budou poznávat studenti nově otevřeného oboru nazvaného transkulturní komunikace. Studenti nového oboru by se měli věnovat studiu světových náboženství, měli by získat přehled o politických systémech, o národech, ale třeba i o etnických menšinách v České republice či v Evropské unii. Při studiu se budou moci věnovat i problematice sekt nebo

etice válečných konfliktů, seznámí se i se symbolikou odívání.

Svazu buddhistických Vietnamců v ČR už dva roky sbírá peníze na stavbu svého svatostánku, buddhistického chrámu v Praze, nasbírali už osm miliónů korun. V metropoli je Vietnamců skoro osm tisíc, a 90 procent z nich vyznává buddhistickou víru. Před dvěma lety koupili pozemek o velikosti dvanáct tisíc metrů čtverečních v Písnici. Chybí zatím stavební povolení od úřadu, protože pozemek není určen pro výstavbu, a museli proto žádat o změnu jeho účelu. Městská část jim však nakonec nevyhověla. Konečné rozhodnutí při rozhodování ale podle ní bude mít stejně magistrát, který nový územní plán připravuje.

Českou republiku zaplavily vietnamské večerky, kterých už fungují dva až tři tisíce. Vietnamské obchody s textilem naopak stagnují. Vietnamské večerky sídlí v kamenných obchodech, obchodníci se do nich postupně přesunuli ze stánků. V některých místech dokonce převzali provoz po českých obchodnících, kteří zkrachovali.

Senátor Jaromír Štětina pomáhal skrývat gruzínského občana Timura Borčašviliiho, který nedostal azyl a měl kvůli tomu republiku opustit. Borčašvili byl podle Štětiny dříve spolupracovníkem bývalého českého prezidenta Aslana Maschadova, a že by jeho návrat do Gruzie znamenal bezprostřední ohrožení jeho života. Cizinecká policie však ve spolupráci s odborem azylové politiky odmítla vízum gruzínskému občanovi čečenské národnosti prodloužit do doby jednání soudu. Jedině soud může podle senátora rozhodnout, zda bylo odmítnutí azylu Borčašvilimu v souladu se zákonem. Termín soud ale zatím nestanovil.

Nejčastějším příjmením v okrese Teplice je Nguyen. Lidí s takovým jménem tu žije 490. Dosud platilo, že nejvíce lidí nosí příjmení Novák, těch je nyní 438 a stejný počet žen nosí příjmení Nováková. Tím Nguyen přichází o pomyslné absolutní prvenství, protože pod tímto jménem se skrývají jak muži, tak ženy. Nejpočetnější skupinou z 5 926 cizinců žijících na Teplicku jsou právě Vietnamci. Žije jich tu z 146.

Vietnamský lunární Nový rok
Tet Nguyen Dan

Divadelní snění Luna-Mama Noche

Všichni jsme Afričani po deváté

Fotografie
Srdjana Stanojeviće

Srdjan Stanojević se narodil v roce 1973 v Bělehradě v Srbsku. Studoval na Katedře fotografie Filmové akademie muzických umění (1999 – 2004), v roce 2007 zde byl promován magistrem umění.

Od roku 2001 vystavuje v Bělehradě, Plzni, Cottbusu (*Němec-ko*), několikrát v Praze. Za své fotografie obdržel několik ocenění, mezi nimi první cenu na výstavě Digital photography, V10 gallery, a Home street home, Euro RSCG New Europe bronz.

V současné době připravuje výstavu v rámci Světového festivalu romské kultury Khamoro, která bude otevřena 30. května 2010 v Experimentálním prostoru kluba Roxy/NoD, Dlouhá 33, Praha 1

